

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LJUBLJANA ... ENAPLJEVA ULICA ŠTEV. 8 ... TELEFON 5-33 DO 5-34 ...

ANŠERENI ODDELEK LJUBLJANA ... TELEFON 5-33 2-33 ...

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTESLOVENIJE

Zgodovinska nota Informacijskega biroja vlade ZSSR

Ne borba proti nemški napadalnosti, temveč politika osamitve Sovjetske zveze

Kako sta vladi Velike Britanije in Francije omogočili, da je hitlerjevska Nemčija okupirala Avstrijo in češkoslovaško

(Nadaljevanje)

Nadaljnji razvoj dogodkov je še bolj očito pokazal, da se vladajoči krogi v Veliki Britaniji in Franciji s svojim popuščanjem in privilegiji fašističnim državam, ki so se 1936 leta združile v vojnopolitični blok, znan pod imenom »Os Belin-Rim«, samo hrabriji in potiskali Nemčijo na zavojevalno pot.

njem komunizma v svoji državi zavri pot komunizmu v smeri proti Zapadni Evropi in da se more Nemčija po pravici smatrati kot trdnjava Zapada proti boljševizmu.

govora je Henderson poudaril, da je razgovor zaupne narave, in postavil kot pogoj, da se vsebina pogovora ne sporoči niti Francozom, niti Belgijcem, Portugalcem in niti Italijanom, katerim bi samo rekli, da je bil pogovor nadaljevanje pogajanj med Halifaxom in Hitlerjem in da je bil pogovor priručno prijateljsko z Nemčijo, počenši z zboljenjem položaja do končnega uresničenja novega duha prijateljskega razumevanja.

Ze leta 1937. je bilo popolnoma jasno, da vodi zaveda k veliki vojni, ki jo pričena Hitler ob neposrednem podporanju Velike Britanije in Francije.

Britanska prizadevanja za osamitev ZSSR

Dokument nemškega ministrstva za zunanje zadeve, ki so jo zaplenile sovjetske čete po padcu Nemčije, odkrivajo prvo bistvo zunanje politike Velike Britanije in Francije v oni dobi. Kakor je razvidno iz dokumentov, bistvo anglo-francoske politike ni bilo v združevanju sil miroljubnih držav za skupen boj proti napadalnosti, temveč v tem, da se ZSSR osami, Hitlerjevska napadalnost pa osmeri proti vzhodu, proti Sovjetski zvezi, z izkoriščanjem Hitlerja kot orodje za svoje cilje.

Britanski pristanek na hitlerjevsko osvojitve Gdanska, Avstrije in Češkoslovaške

Iz nadaljnje besedila razgovora med Hitlerjem in Halifaxom je razvidno, da je britanska vlada zavzela blagohotno stališče glede na hitlerjevske načrte za »pridobitev« Gdanska, Avstrije in Češkoslovaške. Ko je s Hitlerjem proučil vprašanja razorožitve in Društva narodov in ko je poudaril, da jih je treba še proučiti, je Halifax izjavil: »O ostalih vprašanjih se more reči, da se tičejo izprememb v evropskem redu, do katerih bo verjetno prej ali slej vendarle prišlo. Med temi vprašanji se poudarja vprašanja Gdanska, Avstrije in Češkoslovaške. Velika Britanija je zainteresirana samo v enem vprašanju, da bi se te izpremembe spremenile v evolucijo in da bi se izognili metodi, ki bi mogla dovesti do nadaljnjih pretresljav, katerih ne bi želeli niti Führer niti druge države.«

Kakor je videti, ta pogovor ni bil samo navadno izpraševanje sohesednika, kar včasih narekuje politična potreba, temveč dogovor, tajni sporazum britanske vlade s Hitlerjem o nasiženju njegovega osvajalnega teka na račun tretjih držav.

Velika Britanija je zatajila svoja jamstva za neodvisnost Avstrije

S tem v zvezi je treba omeniti izjavo britanskega ministra Simona, ki jo je podal 21. februarja 1938. v parlamentu, da Velika Britanija ni nikoli dajala posebnih jamstev za neodvisnost Avstrije. To je bila očitna laž, ker so bila takšna jamstva dana z versajski in sanžermernski pogodbo. Ob istem času je predsednik britanske vlade Chamberlain izjavil, da Avstrija ne more računati na nikarkršno zaščito Društva narodov.

Halifaxovi dogovori s Hitlerjem

O tem lepo govori na primer nemški dokument, ki vsebuje razgovor med Hitlerjem in britanskim ministrom Halifaxom v prisotnosti nemškega ministra za zunanje zadeve von Neuratha v Obersalzburgu 19. novembra 1937. leta Halifax je po tem dokumentu izjavil, da so »on (lord Halifax) in drugi člani britanske vlade bili prepričani, da ni Führer dosegel velikih uspehov samo v Nemčiji, temveč, da je z uničeval-

Potem, ko ni nasprotoval Hitlerjevi zahtevi po zedinjenju Evrope brez Rusije, je Henderson poudaril, da je Halifax, ki je medtem postal minister za zunanje zadeve, pristal na tiste ozemeljske spremembe, ki jih Nemčija namerava izvesti v Evropi in, da je »cilj« britanskega predloga sodelovanje pri takšni pametni ureditvi odnosov.

Kakor navaja zapisnik, je Henderson v istem razgovoru izjavil, da je Chamberlain »pokazal veliko hrabrost, ko je, ne oziraje se na kar koli, strgal krinko z mednarodnih fraz, kakor je kolektivna varnost in temu podobno...«

»...zato, — je dodal Henderson, — Velika Britanija izjavlja, da je pripravljena odstraniti vse težave in vprašati Nemčijo, ali je ta s svoje strani pripravljena, da stori isto.«

Ko se je v pogovor vmešal Ribbentrop, reče Hendersonu, da je britanski poslanik na Dunaju v »dramatični obliki« dal von Papenu izjavo o priliki dogodkov v Avstriji, je Henderson pobilst s tem, da se je odrekel izjavi svojega kolega, ter je izjavil, da se je često tudi on sam (Neville Henderson), izjavil za anulso.

To je bil jezik britanske diplomacije predvojnega dobe. Takoj po tem sporazumu, že 12. marca 1938 leta, je Hitler zasedel Avstrijo, ne da bi naletel na kakršen koli odpor Velike Britanije in Francije. V tem trenutku je samo Sovjetska zveza dvignila svoj glas opomina ter je ponovno poslala poziv, naj se organizira kolektivna obramba neodvisnosti držav, ki jim je grozil napad.

Sed 17. marca 1938 je sovjetska vlada poslala veleislam noto, ki izraža pripravljenost, da »se skupaj z drugimi silami« Društva narodov ali izven njega loti študija praktičnih ukrepov, ki bi imeli za svoj cilj ustavitve nadaljnega razvoja napadalnosti in odstranitev vse večje nevarnosti novega svetovnega spora.»

Odgovor se je glasil, da konferenca za sprejetje »sporazumnih« akcij proti napadalnosti po mnenju vlade Njegovega Veličanstva ne bi morala nujno povoljno vplivati na perspektive evropskega miru. Naslednji dan v večerji nemške napadalnosti in priprave za vojno v Evropi je bila zasedba Češkoslovaške s strani Nemčije. Ta pomembu korak v smeri razplamtavanja vojne v Evropi je Hitler lahko ustravlil samo z neposredno podporo Velike Britanije in Francije.

Sporočila nemškega poslanika Dirksna v Londonu

Nemški veleposlanik v Londonu Dirksen je 10. julija 1938 javil v Berlin, da je britanska vlada »iskanje kompromisa z Nemčijo postavila kot eno izmed najvažnejših točk svojega programa« in da »kaže ta vlada do Nemčije takšno veliko mero razumevanja, kakršno bi sploh mogla izraziti kakršna koli kombinacija britanskih politikov«.

Dirksen je pisal, da se je britanska vlada približala razumevanju najbolj bistvenih točk osnovnih zahtev, ki jih postavlja Nemčija glede odstranitve Sovjetske zveze od sodelovanja pri reševanju usode Evrope, odstranitve Društva narodov v istem smislu in glede primernosti dvostranskih pogajanj in sporazumov.

Kako sta britanska in francoska vlada izdali češkoslovaško

Na ta način je bila med britansko vlado in Hitlerjem dejansko izpostavljena daljnosežna soglasnost glede »nanjopolitičnih« načrtov, kar je zlasti poudaril Dirksen v svojih poročilih v Berlinu. Ni treba spominjati na vsem dobro znana dejstva, ki zadevajo neposredno monarkovsko transakcijo, A

Nadaljevanje na 2. strani

Izvajanje uredb o preskrbi prebivalstva

Odredba o potrošnikih, ki jim je zajamčena preskrba

Vlada FLRJ izdaja na podlagi 3. člena uredbe o preskrbi prebivalstva in na predlog ministra za trgovino in preskrbo FLRJ naslednjo odredbo o določanju potrošnikov, ki jim je zajamčena preskrba.

- Preskrba z določenimi živilci se zagotovi naslednjim potrošnikom:
 - delavcem, uslužbencem in nameščenim, ki so zaposleni v državnih uradih, ustanovah in podjetjih, združenih in združnih organizacijah, društvenih organizacijah in pri privatnih delodajalcih; učenem v gospodarstvu;
 - osebnim in družinskim upokojevcem; vojnim invalidom in invalidom dela; učenjakom in umetnikom; uvaževalcem podpor Državnega zavoda za soc. zavarovanje; gmotno neoprekskrbljenim osebam, ki se ne morejo preživljati, samim ženam z več otroki izpod 16 let; obrtnikom; članom obrtnih predelovalnih združenj; duhovnikom vseh vrst; študentom in učenem srednjih in strokovnih šol; babicam; osebam svobodnih poklicev; lekarnarjem, zdravnikom, zobozdravnikom, zobnim tehnikom in odvetnikom, če so dejansko zaposleni v svojih poklicih; osebam, ki so lastniki in ki osebno vodijo trgovske in gostinske obrate, če živijo v naseljih, kjer se ne morejo preskrbeti z živili iz lokalnih virov;
 - družinskim članom, oseb, ki so našteje pod a) in b);
 - vsem otrokom do 14 let, če živijo v naseljih, kjer ni mogoča preskrba z živili iz lokalnih virov, čeprav njihovi vzdrževalci ne spadajo pod zajamčeno preskrbo.

Iz zajamčene preskrbe so izzeti potrošniki, ki so našteje pod a), b), c) in d), ki se poskrbujejo z živili iz lastnih virov (lastnega pridelka).

Družinski člani oseb, ki so našteje pod a) in b), se bodo preskrbovali z zajamčenimi živili ne glede na to, ali živijo skupno in v istem kraju ali ne. Izjemno se ne bodo preskrbovali z zajamčenimi živili družinski člani oseb, ki vodijo trgovske in obrtniške obrate, če živijo ločeno v naseljih, kjer je mogoča preskrba z živili iz lokalnih virov.

Kateri kraji veljajo kot kraji, v katerih ni mogoča preskrba z živili iz lokalnih virov, določa minister za trgovino in preskrbo FLRJ na predlog ministra za trgovino in preskrbo ljudske republike.

- Preskrba z določenimi industrijskimi izdelki se zajamči naslednjim potrošnikom:
 - delavcem, uslužbencem in nameščenim, ki so zaposleni v državnih uradih, ustanovah in podjetjih, združenih in združnih organizacijah, društvenih organizacijah in pri zasebnih delodajalcih; učenem v gospodarstvu;
 - osebnim in družinskim upokojevcem; vojnim invalidom in invalidom dela; učenjakom in umetnikom; uvaževalcem podpor Državnega zavoda za socialno zavarovanje; gmotno neoprekskrbljenim osebam, ki se ne morejo preživljati; samim ženam z več otroki izpod 16 let; obrtnikom; članom obrtnih predelovalnih združenj; duhovnikom vseh vrst; študentom in učenem srednjih in strokovnih šol; babicam; osebam svobodnih poklicev; lekarnarjem, zdravnikom, zobozdravnikom, zobotehnikom in odvetnikom, če res opravljajo svoj poklic;
 - družinskim članom oseb, ki so našteje pod a) in b). Družinski člani gmotno neoprekskrbljenih oseb se uv-

stijo pod zajamčeno preskrbo le, če niso sposobni, da bi se preživljali. Družinski člani oseb, ki so našteje pod a) in b), se bodo oskrbovali z zajamčenimi industrijskimi izdelki ne glede na to, ali živijo skupno in v istem kraju ali ne.

- Kot delavci, uslužbenci in nameščenici veljajo v smislu te odredbe vse osebe, ki so v delovnem razmerju in obvezno zavarovane pri Državnem zavodu za socialno zavarovanje.
- Minister za trgovino in preskrbo FLRJ bo v sporazumu z ministrom za delo FLRJ določil, katere osebe se v smislu te odredbe lahko štejejo kot delavci, čeprav niso v delovnem razmerju in niso obvezno zavarovane pri Državnem zavodu za socialno zavarovanje (n. pr.: šoferji taksijev, kočjaži, žegarji itd.).
- Kot družinski člani potrošnikov, ki so navedeni pod 1. in 2. te uredbe, veljajo ožji družinski člani (mož ali žena in maloletni otroci, in sicer: zakonski, nezakonski, posvojeni, pastorki in sirote v rejji), kakor tudi starši in neodoletni bratje in sestre, če jih dotični potrošnik vzdržuje in če nimajo drugih dohodkov, živijo pa v skupnem gospodinjstvu.
- Podrobnejše predpise za izpolnjevanje te odredbe bo izdal minister za trgovino in preskrbo FLRJ.
- Ta odredba začne veljati na dan objave v »Uradnem listu FLRJ«, uporabljala pa se bo od 1. marca 1948. Beograd, 10. februarja 1948.

Predsednik vlade FLRJ in minister za narodno obrambo, maršal Jugoslavije
Josip Broz-Tito.
Minister za trgovino in preskrbo
Jakov Blažević.

Razvrstitev potrošnikov v potrošniške kategorije

Minister za trgovino in preskrbo FLRJ je v soglasju z ministrom za delo izdal naslednje navodilo o razvrstitvi potrošnikov za potrošniške kategorije.

- Po vrsti, težji in pogojih dela, po važnosti in vrsti poklica, po letih starosti potrošnika, kakor tudi po ostalih okoliščinah, ki vplivajo na potrebo preskrbe, se vsi potrošniki, ki jim je zajamčena preskrba, razvrščajo v potrošniške kategorije.
- Zaradi preskrbe z zajamčenimi prehrabenskim predmeti se potrošniki razvrščajo v naslednje kategorije: R-1a, R-1b, R-1c, R-1d, R-2a, R-2b, R-3, G-1, G-2, D-1, D-2, D-3.
- Zaradi preskrbe z industrijskimi predmeti pa se potrošniki razvrščajo v naslednje kategorije: IR-1, IR-2, IG, ID-1, ID-2.

g) člani družin oseb, navedenih v 2. in 5. točki odredbe, določiti potrošnikov, ki uživajo zajamčeno preskrbo, kolikor sami ne pripadajo eni od kategorij potrošnikov pod A. in B. (IR-1, IR-2).

- Po potrošniško kategorijo ID-1 spadajo otroci do končnega 2. leta starosti od oseb, za katere velja zajamčena preskrba in sicer zakonski, nezakonski in posvojeni otroci, pastorki in sirote, prevzete za vzdrževanje, pod pogojem, da jih dotična oseba vzdržuje.
- V potrošniško kategorijo ID-2 spadajo otroci od končnega 2. do končnega 14. leta starosti od oseb, za katere velja zajamčena preskrba, pod pogojem, da jih dotična oseba vzdržuje.

Zajamčena preskrba nekaterih oseb, ki niso v delovnem razmerju in niso obvezno zavarovane

Na temelju 3. člena odredbe o določanju potrošnikov, ki se jim za jamčeno preskrba, in v soglasju z ministrom za delo FLRJ je minister za trgovino in preskrbo FLRJ izdal naslednjo odločbo o prevzemu oseb, ki niso v delovnem odnosu in niso obvezno zavarovane pri Državnem zavodu za socialno zavarovanje v zajamčeno preskrbo.

- Iš prehrabenskim predmeti in industrijskimi proizvodi se zagotavlja preskrba naslednjih oseb, četudi niso v delovnem odnosu in niso obvezno zavarovane pri Državnem zavodu za socialno zavarovanje:
 - nosilci, žegarji, šoferji taksijev, kočjaži in dninarji, če so po predpisih registrirani in če dejansko opravljajo svoj posel;

spadajo otroci od končnega 2. do končnega 14. leta starosti od oseb, za katere velja zajamčena preskrba, pod pogojem, da jih dotična oseba vzdržuje.

- Po potrošniški kategoriji, v katero so razvrščeni, dobe potrošniki ustrezajoče nakaznice za prehrabene predmete in za industrijske izdelke.
- To navodilo začne veljati z dnem objave v »Uradnem listu FLRJ«, uporabljala pa se bo od 1. marca 1948.

b) osebe, ki so začasno in nestalno zaposlene pri gospodinjstvih poslih (perice, postrežnice)

Osebe pod a) in b) se preskrbujejo s prehrabenskim predmeti, če žive v krajih, v katerih ni možnosti preskrbe s prehrabenskim predmeti iz lokalnih virov.

- Člani družin potrošnikov iz točke a) in b) se preskrbujejo z zajamčenimi prehrabenskim predmeti in industrijskimi proizvodi, če žive s potrošnikom v skupnem gospodinjstvu.
- Ta odločba začne veljati z dnem objave v »Uradnem listu FLRJ«, uporabljala pa se bo od 1. marca 1948.

Pravilnik o potrošniških nakaznicah

Zvezni minister za trgovino in preskrbo je na temelju 5. člena o preskrbi prebivalstva predpisal naslednji pravilnik o potrošniških nakaznicah.

Spolšne določbe

- Čl. Potrošniki, ki spadajo pod zajamčeno preskrbo, se bodo preskrbovali s predmeti zajamčene preskrbe izključno na podlagi potrošniških nakaznic.
- Čl. Potrošniške nakaznice zvezne zajamčene preskrbe so enotne na vsem državnem ozemlju. Ministri za trgovino in preskrbo ljudskih republik predpisujejo način, kako se kupujejo predmeti republiške zajamčene preskrbe in kakšne so potrošniške nakaznice za te preskrbo.
- Čl. Potrošniške nakaznice se izdajo določenim osebam na podlagi dokazil o svojstvu teh oseb, ki mu daje pravico do potrošniške nakaznice določene vrste. Potrošniške nakaznice v mestih izdajajo mestni (rajski) izvršni odbori, v drugih krajih pa krajevni ljudski odbori na podlagi potrošniških seznamov, ki jih prej potrjuje okrajni izvršni odbor.
- Čl. Potrošniške nakaznice se delijo na osnovne, dodatne in turistične. Osnovne potrošniške nakaznice so naslednje: a) za živila; b) za tekstilije in obutev.
- Dodatne potrošniške nakaznice se izdajajo poleg osnovnih potrošniških nakaznic zaradi dopolnilne preskrbe. Dodatne potrošniške nakaznice so naslednje: a) za bolnike izven bolnišnic; b) za noseče žene; c) za udarnike, novotarje in racionalizatorje; d) za izredne potrebe.
- Turistična potrošniška nakaznica je namenjena za preskrbo potros-

nikov, obiskovalcev turističnih, klimatskih in kopalniških krajev.

Osnovne potrošniške nakaznice

A. Potrošniške nakaznice za živila

- Čl. Glede na razvrstitev potrošnikov v potrošniške razrede se naslednje potrošniške nakaznice za živila:
 - za posebne kategorije delavcev R-1a, R-1b, R-2a in R-3;
 - za prvo potrošniško kategorijo delavcev R-1;
 - za drugo potrošniško kategorijo delavcev R-2;
 - za tretjo potrošniško kategorijo delavcev R-3;
 - za potrošniško kategorijo otrok do dveh let D-1;
 - za potrošniško kategorijo otrok od 2-7 let D-2;
 - za potrošniško kategorijo otrok od 7-14 let D-3;
 - za ostale potrošniške kategorije G-1 in G-2.
- Čl. Potrošniške nakaznice za živila imajo določeno število kuponov z označbo predmetov, ki so zajamčeni potrošnikom.
- Čl. Mestni potrošniki lahko kupujejo zajamčene živilske predmete v vseh prodajalnah na področju mestnega ljudskega odbora, ki je nakaznice izdal, vaški potrošniki pa lahko kupujejo te predmete v vseh prodajalnah v okraju, kakor tudi v prodajalnah v mestu, ki je na ozemlju njihovega okraja, ne glede na to, ali je to mestu upravno izločeno iz področja okraja ali ne. Če krajevne razmere zahtevajo, lahko krajevni ali mestni ljudski odbor izjemno odredi, da se potrošniki oskrbujejo s kruhom v določeni prodajalni.

Nadaljevanje na 3. strani

Zgodovinska nota informacijskega biroja Sovjetske zveze

Nadaljevanje s 1. strani
Mogote pozabiti, da so 19. septembra 1938, štiri dni po Hitlerjevem sestanku s Chamberlainom, ki je bil zaradi tega z letalom prispel v Hitlerjevo rezidenco Berchtesgaden, predstavniki britanske in francoske vlade zahtevali od češkoslovaške vlade, naj izroči Nemčiji češkoslovaške predelave, v katerih so bili naseljeni v glavnem sudetski Nemci. To so utemljevali s tem, češ da je brez tega nemogoče ohraniti mir in zavarovati življenjske interese Češkoslovaške. Angleško-francoski pokrovitelji Hitlerjevske napadalnosti so svoje izdajstvo skušali prikriti z obljubami o mednarodnem jamstvu za nove meje češkoslovaške države kot »prispevek k pomiritvi Evrope«.

Turške provokacije proti Bolgariji Kričeč primer kršitve bolgarskega zračnega prostora Bolgarska obmejna straža je sestrelila dve turški letali

Sofija, 12. febr. V zvezi s sestrelitvijo dveh turških letal nad bolgarskim ozemljem, poroča Bolgarska brojavna agencija naslednje: »Dve turški lovski letali tipa »Spitfire« sta navzile dobri vidljivosti prekorčili suverenost bolgarskega zračnega prostora. Letali sta prileteli s turškega ozemlja in preleteli bolgarski zračni prostor 7 km zapadno od mesta Rezovo, zavili proti vzhodu in vzdolž bolgarske črnogorske obale. Nad krajem Sinomorec je bolgarska obmejna straža opozila letali z rdečimi signali. Letali sta kljub temu nadaljevali polet proti Burgasu. V višini 150 do 300 m sta preleteli kraj Sozopol, ki je 65 km znotraj bolgarskega ozemlja. Tudi v Sozopolu so bolgarske obmejne straže spustile signalne rakete. Ker sta letali kljub temu nadaljevali polet nad bolgarskim ozemljem, so ju bolgarske obmejne straže pričele obstreljevati in ju tudi sestrelile. Eno letalo je padlo v morje 200 m od obale pri Sozopolu, drugo pa 5 km severno od Sozopola. Oba pilota sta bila v uniformah turškega vojaškega letalstva.

V Trstu je preko sedem tisoč brezposelnih mladincev

Trst, 13. febr. Na zadnji seji Mestnega osvobodilnega sveta je svetnik Domini govoril o problemu tržaških mladincev, delavcev in študentov. Število mladih brezposelnih je naraslo nad 7000. Vojaška uprava ni ničesar ukrenila, da bi zboljšala položaj mladih delavcev. Nova normativna mezdna pogodba bi zagotovila ustanovitve strokovnih šol, prepoved zaposlitve mladih delavcev v nezdravih industrijah, prepoved zaposlitve mladincev v poklicih, za katere niso izučeni, ukinitve pomočništva, izenačenje delovnih pogojev med moškimi in ženskami ter priznanje letnega dopusta 30 dni. Od vseh teh zahtev je bila doslej priznana samo ena, in sicer ustanovitev tovarniške strokovne šole v tržaškem arsenalu. Tov. Domini je poudaril upravičeno zahtevo absolventov srednjih tehničnih šol, da se lahko vpišejo na tehnično fakulteto. Opozoril je tudi na športna igrišča, ki jih deli angloameriška uprava pristransko. Svetnik Frjolija je govoril o krivični obsodbi tov. D'Esteja in drugih partizanov. Osvobodilni svet je nato sklenil, da bo protestiral proti novim, toda stalnim napadom proti pridobitvam narodno osvobodilne borbe.

Trygve Lie obvečen o protidemokratskih ukrepih angloameriške vojaške uprave

Trst, 13. febr. Mednarodna zveza demokratičnih žensk je poslala tržaškemu protifašističnim ženskam prepis pisma, ki ga je poslala tajniku Organizacije Združenih narodov Trygve Lieu. V pismu, ki sta ga podpisali predsednica Evgenija Cotton in glavna tajnica Marie Claude Vaillant-Couturier, sporočajo tajniku OZN o sistematičnih sovražnih napadih na demokratične organizacije po ratifikaciji mirovne pogodbe na tržaškem ozemlju. V pismo poročajo med drugim tudi: »Nakazovanim napadom fašističnih tolp sledijo nasilja policije, ki ne dovoljuje demokratičnim organizacijam nobenih javnih manifestacij. Vojaška angloameriška uprava je prav tako že večkrat pokazala namen, razpustiti na tem ozemlju razne humanitarne ustanove kakor Rdeči križ in Socialno skrbstvo. Tajništvo Mednarodne zveze demokratičnih žensk smatra tako ravnanje za kršitev določb Ustanovne listine Združenih narodov.

Uspehi tekmovanja mest v Srbiji za preskrbo delavcev

Lanj novembra se je pričelo v Srbiji tekmovanje mest in okrožij v preskrbi delavcev, da bi izvedli čim boljše operativno evidenco v trgovskih in zadržnih podjetjih. Tekmovanje je trajalo do konca januarja letošnjega leta. Tekmovalo je 21 mest. Prvo mesto je zavelo Svetozarevo, drugo Beograd in tretje Paračini. V tekmovanju okrožij je doseglo prvo mesto bejsko okrožje — Svetozarevo, drugo niško okrožje, tretje pa beogradsko okrožje. Med organizacijami za preskrbo delavcev je dosegla prvo mesto organizacija rudnika Trepača, drugo organizacija rečnega brodarstva in tretje organizacija rudnikov Aleksinac. Večje število organizacij se ni udeležilo tekmovanja, med njimi organizacija za preskrbo delavcev arandjelovskega in despotovskega premovalnika. Tudi več drugih ves čas tekmovanja ni posiljalo svojih dnevnih poročil. Operativna evidenca pri mnogih trgovskih in zadržnih podjetjih ni bila pravilna in redna. To se je posebno pokazalo med tekmovanjem samim, ker je v začetku posiljalo 90% obveščevalnih edinic netočne in nestvarne podatke. To se je zgodilo predvsem zato, ker se vodje okrožnih in krajevnih odborov o pravilnosti svojih poročil niso opretili na terenu. Poleg tega je šele tekmovanje dalo vzpodbudo za čim boljše izvajanje operativne evidencie. Tako je pred pričetkom tekmovanja posiljalo redna poročila samo 75% obveščevalnih edinic, dočim posilja sedaj redno svoja poročila 90% vseh trgovskih in zadržnih podjetij.

Britansko-nemška deklaracija

Toda stvar se ni omejala samo na izročitev češkoslovaške Hitlerju. Vlada Velike Britanije in Francije sta naravnost tekmovali, da podpisata obsežne politične sporazume s Hitlerjevo Nemčijo. Chamberlain in Hitler sta dne 30. septembra 1938 podpisala v Monakovem britansko-nemško deklaracijo, ki pravi: »Danes smo nadaljevali razgovore in prišli soglasno do prepričanja, da je prvorazredna važnost za obe stranki in za Evropo. Sporazum, ki smo ga sicer podpisali, kakor tudi nemško-britanski pomorski sporazum, smatramo kot simbol želje naših narodov, da se ne bodo nikdar več bojevali drug proti drugemu. Trdno smo odločeni, da proučimo tudi druga vprašanja, ki se tičejo naših držav, in sicer s posvetovanji. Delali bomo za to, da bomo v bodoče odstranili vse razloge za nesoglasja, da bomo na ta način prispevali k zagotovitvi miru v Evropi.« To je bila deklaracija Velike Britanije in Nemčije o medsebojnem ne-napadanju. Francosko-nemška deklaracija Bonnet-Ribbentrop podpisana 6. decembra 1938, je bila podobna angleško-

Mestni ljudski odbor v Celju Prezidiju Ljudske skupščine Slovenije

Mestni ljudski odbor v Celju je poslal Prezidiju Ljudske skupščine Slovenije naslednjo pozdravno brzojavko: Novozvoljeni mestni ljudski odbor v Celju, ki se je sestaj na svojem I. zasedanju dne 4. februarja, obljublja, da bo posvetil vse svoje sile in vse svoje znanje napredku, blaginji in sreči delovnega ljudstva, da bomo vedno branili in krepili pridobitve narodno osvobodilne borbe in branili demokratične pravice ljudstva, svobodo slovenskega naroda in LRS ter našo skupno domovino FLRJ.

Okrajna skupščina v Kočevju Prezidiju Ljudske skupščine Slovenije

Z zasedanja okrajne skupščine v Kočevju so poslali Prezidiju Ljudske skupščine Slovenije naslednjo resolucijo: Z zasedanja okrajne skupščine v Kočevju 1. februarja pošiljamo Prezidiju Ljudske skupščine Slovenije borbene pozdrave. Zvesto obljublamo, da bomo zastavili vse sile in posvetili vse trud v delo, da bomo plan leta 1948, v katerem smo vključili poleg drugih važnih nalog zadržne domove, častno izpolnili. Vse sile bomo posvetili dvigu lokalnega gospodarstva s tem, da bomo s premišljenimi ukrepi ustanovili lokalna podjetja, za katera so dani vsi pogoji. Borili se bomo z vsemi silami proti tistim, ki bi na kakršen koli način hoteli zavirati naš plan. Vse sile za razvoj našega gospodarstva!

NAROD, KI SE BORI ZA SVOJO SVOBODO, JE NEPREMAGLJIV V PONEDELJEK, 16. FEBRUARJA BO OB 20. V VELIKI UNIONSKI DVORANI

AKADEMIJA SINDIKALNIH KULTURNO-UMETNIŠKIH DRUŠTEV IN SKUPIN V KORIST GRŠKEMU LJUDSTVU ki jo prireja mestni odbor Ljubljane za pomoč grškemu ljudstvu. Na akademiji bodo sodelovala kulturno umetniška društva poštinih uslužbencev, »Tine Rožance«, »Jože Moškrič«, pevski zbori »Ivan Cankar«, sindikalno podružnice medicinske fakultete, tobačne tovarne, ECZ, tovarne Union, Krojaške zadruge, solistka Režika Koritnikova, solist Tone Petrovič in recitatorji. — Vstop prost.

Advertisement for 'NEOS MOXRTIS' featuring a large logo and text in Greek. Text includes: 'ΟΛΟΙ ΣΕ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟ!', 'ΖΗΤΩ Η ΔΗΜ. ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ', and 'ΜΕΤΕΜ ΚΟ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΡΕΚΙΝΗΝ ΝΑΣΙΛΟΝ ΖΑΠΡΑ ΨΕΚ, ΚΑΙ ΔΕ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΡΕΚΙΝΗΝ ΝΑΣΙΛΟΝ ΖΑΠΡΑ ΨΕΚ, ΚΑΙ ΔΕ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΡΕΚΙΝΗΝ ΝΑΣΙΛΟΝ ΖΑΠΡΑ ΨΕΚ...'.

Avstrijska ljudska stranka brani vojnega zločinca Steinacherja

Plenum delnega vodstva avstrijske ljudske stranke za Korosko je v januarju 1948 sprejel znano resolucijo proti koroskim Slovcem, v kateri so bile določene smernice za zatiranje in gospodarsko uničenje Slovcem, potem ko je na plenumu podal referat o Slovenski Koroski bivši SA-Standardenführer in nacistični veleposelnik dr. Hans Steinacher. Ko so v zadnjem času koroski Slovenci javno razkrinkali Steinacherja kot vojnega zločinca, je nastopil tisk avstrijske ljudske stranke v njegovo obrambo. V zvezi s tiskovno konferenco koroskih Slovcem dne 5. t. m. na Dunaju je smatrala celo tiskovna služba vodstva avstrijske ljudske stranke za potrebno, da sprito ugotovitev dr. Zwitterja glede zločinca nacistične preteklosti prof. Perkoniga in dr. Hansa Steinacherja v zvezi z avstrijsko ljudsko stranko, ki je bila imenovana v »zaščito! Tako objavlja strankino glasilo »Volkszeitung« 7. februarja izjavo strankine tiskovne službe glede Steinacherja, v kateri med drugim pravi: »Prav tako je treba zavrniti laž glede dr. Steinacherja. Dr. Steinacher ni bil nikoli član NSDAP, še manj pa SA-Standardenführer ali sodelavec inozemske organizacije NSDAP. Bil je poslovodja »Društva Nemcev v inozemstvu« pred nacistično dobo. Po prevzemu oblasti so ga nacisti odstavili, ker se je ustavljal nacističnim stremljenjem v »Zvezi Nemcev v inozemstvu« in je bil vpoklican na vojaško službo. Osvobodilna fronta nima drugih razlogov za hujšanje proti takim možem razen njihovega sodelovanja v prvih vrstah, da je bila leta 1920 Koroska nedeljena in ohranjena Avstriji.« S tem hoče avstrijska ljudska stranka Steinacherja oprati pred javnostjo; pred tem je bil Steinacher že sprejet kot član plenuma strankinega delnega vodstva na Koroskem, toda to so doslej zamolčali. Kakšna je resnica o preteklosti Steinacherja, pa lahko beremo v knjigi »Inozemska organizacija, dejstva iz spisov 5. kolonec, ki je izšla leta 1945 pri Brueckenverlagu v Linzu. To knjigo je sestavil Heinz Pol, ki v uvodu piše, da je gradivo zbral po nalogu vlade Združenih držav Amerike in da se njegovo poročilo opira izključno na izvirne nemške dokumente, ki so bili zbrani in so sedaj v ameriških knjižnicah. Na strani 42 te knjige je objavljeno besedilo pisma, ki ga je dr. Steinacherju po nalogu Hitlerja pisal Hitlerjev namestnik Hess, da se vsa inozemska fronta nemstva venosmeri in spravi v pripravljenost. V tem pismu se Steinacher imenuje »novi brigadir in brigadirke udarne brigade Pavla Korčagina in Franca Albrehta! Zbor bo v ponedeljek, 6. februarja ob 19. v Vajeniškem domu, Kersnikova 4. — MO LMS.

Izvajanje uredb zvezne vlade o preskrbi prebivalstva

Nadaljevanje s 1. strani

8. čl. Potrošniške nakaznice za živila se izdajajo za mesec dni vnaprej in veljajo za tisti mesec. Potrošniški lahko kupujejo ves mesec, za kateri je potrošniška nakaznica izdana. Kuponi za kruh veljajo samo 3 dni.

B. Potrošniške nakaznice za tekstilije in obutev

9. čl. Po razvrstitvi potrošnikov v potrošniške razrede so naslednje potrošniške nakaznice za tekstilije in obutev: IR-1, IR-2, IG, ID-1 in ID-2.

10. čl. Potrošniške nakaznice za tekstilije in obutev vsebujejo določeno število točk in kuponov. Tekstilije in obutev se kupujejo na podlagi potrošniških nakaznic proti odvzemu točk in kuponov.

11. čl. Potrošniške nakaznice za tekstilije in obutev se izdajajo za koledarsko leto vnaprej in veljajo za to leto. Mestni potrošniki lahko kupujejo zajedne industrijske izdelke v vseh prodajalnah, ki so določene za prodajo tega blaga na področju mestnega ljudskega odbora, ki je nakaznico izdal ali potrdil. Vaski potrošniki lahko kupujejo te izdelke v vseh prodajalnah, ki so določene za prodajo tega blaga v okraju, kakor tudi v takih prodajalnah v mestu, ki je na ozemlju njihovega okraja, na glede na to, ali je upravno izločeno iz področja tega okraja ali ne.

Potrošniška nakaznica velja samo v zvezi z osebno izkaznico ali drugo listino o istovetnosti v primeru, če potrošnik ni dolžan imeti osebne izkaznice. Točke in kuponi so brez potrošniške nakaznice neveljavni. Potrošnik lahko kupuje zajedne industrijske izdelke samo na podlagi potrošniške nakaznice, ki je po predpisih potrjena. Potrošniške nakaznice za tekstilije in obutev potrjuje vsake 3 mesece krajevni ali mestni (rajski) izvršilni odbor. Krajevni ljudski odbori potrjujejo potrošniške nakaznice na podlagi potrošniških seznamov, ki jih je prej potrdil okrajni izvršilni odbor. Potrošniške nakaznice se potrjujejo na podlagi istih listin, kakor se potrjuje izdajanje potrošniških nakaznic (3. člen tega pravilnika).

12. čl. Točke na potrošniški nakaznici so razdeljene na štiri trimesečja. Neizkoriščene točke iz prejšnjega trimesečja je mogoče uporabiti do konca veljavnosti potrošniške nakaznice.

13. čl. Če potrošnik prejme potrošniško nakaznico za tekstilije in obutev med letom, uniči ljudski odbor, ki izda nakaznico, ustrežajoče število točk za čas, ko potrošnik ni imel pravice do nakaznice.

14. čl. Imetnik potrošniške nakaznice ima pravico, da na nakaznici na določenem mestu pooblasti eno ali več oseb, ki bodo na podlagi tega pooblastila lahko kupovale zajedne blago. Pooblastilo mora potrditi ljudski odbor v okraju potrošnikovega prebivališča. Pooblastene osebe je mogoče zamenjati samo ob potrditvi Ljudskega odbora. Ta pooblastitev ni potrebna pri nakupu za ožja družinska člena.

Dodatne potrošniške nakaznice

A. Potrošniške nakaznice za bolnike (B)

15. čl. Potrošniške nakaznice za bolnike se izdajajo bolnikom izven bolnišnic, ki jim je nujno potrebna dietična ali močnejša hrana. Potrošniki kupujejo na te potrošniške nakaznice količine določenih zajednih živil.

B. Potrošniške nakaznice za noseče žene (T)

16. čl. Potrošniške nakaznice za noseče žene se izdajajo nosečim ženam po končanem petem mesecu nosečnosti. Potrošnice kupujejo na te potrošniške nakaznice dodatne količine določenih zajednih živil. Razen tega se izdaja nosečim ženam po ena nakaznica za tekstilije za otroke v starosti do 2 let (ID-1). Na podlagi te nakaznice kupujejo potrebno opremo za dojenčka. Ta karta ne

pljva na izdajo redne karte za dojenčka.

C) Potrošniške nakaznice za udarnike, novatorje in racionalizatorje (RU)

17. čl. Potrošniške nakaznice za udarnike, novatorje in racionalizatorje se izdajajo osebam, ki so na predpisani način proglašene za udarnike, novatorje ali racionalizatorje. Udarniške nakaznice so posebne za živila in posebne za tekstilije in obutev.

D) Potrošniške nakaznice za izredne potrebe

18. čl. Potrošniške nakaznice za izredne potrebe se izdajajo osebam, ki so bile sprejete v zajedno preskrbo, za njihove izredne potrebe v tekstilijah, kakor v primeru ustanovitve gospodinjstva, v primeru smrti v družini, uničenja obteke zaradi požara, poplave ali drugih elementarnih nesreč. Ta nakaznica velja 3 mesece od dneva izdaje.

Turistične potrošniške nakaznice

19. čl. Turistične potrošniške nakaznice se uporabljajo za preskrbo za obiskovalce turističnih, klimatskih in kopalniških krajev v zajednem živilu.

Kazenske določbe

20. čl. Z denarno kaznjajo do 10.000 din ali prisilnim delom do enega meseca se kaznujejo osebe ki izvršijo naslednja dejanja v kolikor niso kazenske dejanja, in sicer: 1. oseba, ki uporabi tujo potrošniško nakaznico brez predpisane pooblastila; 2. oseba, ki da pri izdaji ali potrditvi potrošniške nakaznice netočne podatke; 3. oseba, ki predloži zaradi nakupa ali izkoristi potrošniško nakaznico s točkami in kuponi nepotrjenega trimesečja; 4. oseba, ki uporabi potrošniško nakaznico za živila odtodnega potrošnika; 5. oseba, ki uporabi potrošniško nakaznico, čeprav je izgubila pravico do zajedne preskrbe; 6. oseba, ki izvrši prekrške predpisov o izdaji in uporabi potrošniških nakaznic.

21. čl. Z denarno kaznjajo do 20.000 din ali s prisilnim delom do 2 meseca se kaznujejo uslužbenec in druge osebe, ki izvršijo naslednja dejanja v kolikor niso kazenska dejanja, in sicer: 1. uslužbenec, ki malomarno vodi seznam in podatke za evidenco in kontrolo potrošniških nakaznic, tako da je zaradi tega otežena kontrola številčnega stanja ali otežena kontrola pravilna preskrba z zajednimi predmeti; 2. uslužbenec, ki pri izdaji potrošniške nakaznice ne uniči točk in kuponov za čas, v katerem potrošnik ni imel pravice do potrošniške nakaznice; 3. pooblastene osebe za potrjevanje potrošniških potrdil, ki nameravajo predlagati nepravilno kategorizacijo potrošnikov; 4. hišni in ulični poverljivci, ki ne preiščejo netočnih podatkov o potrošnikih; 5. prodajni in drugo osebje trgovskih podjetij, ki s svojo nepazljivostjo omogoči prodajo predmetov zajedne preskrbe na podlagi kuponov in točk nepotrjenega trimesečja; 6. uslužbenec, ki malomarno hrani in ravna s potrošniškimi nakaznicami ali majomarno hrani odrezane kupone in točke; 7. uslužbenec in druge osebe, ki prekršijo predpise o izdajanju, uporabi in ravnanju s potrošniškimi nakaznicami, predpise o prodaji in izkazovanju prodane zajedne preskrbe.

22. čl. Kazni za prekrške, ki so navedeni v 20. in 21. členu, izreka okrajni ali mestni (rajski) izvršilni odbor.

Zaključne določbe

23. čl. Podrobnejše določbe za izpolnjevanje tega pravilnika in zlasti o izdajanju in potrjevanju potrošniških nakaznic, o shranjevanju in ravnanju z njimi ter o določitvi evidenc potrošnikov in o izkazovanju prodane zajedne blaga bodo predpisane v navodilih.

24. čl. Industrijske nakaznice, ki se izdajajo za leto 1948, bodo veljale od 1. marca 1948 do 1. marca 1949. Pri izdaji se bodo potrošniške nakaznice potrdile za mesec marec, april in maj 1948.

25. čl. Ta pravilnik stopi v veljavo 1. marca 1948.

Evidenca potrošnikov v zajedni preskrbi

Na temelju 23. člena pravilnika o potrošniških nakaznicah je minister za trgovino in preskrbo FLRJ predpisal naslednje navodilo o evidenci potrošnikov v zajedni preskrbi:

1. Zaradi pravilne in točne evidenc števila potrošnikov, ki so prevzeti v zajedno preskrbo, so krajevni in mestni ljudski odbori dolžni voditi: a) register potrošnikov, prevzetih v zajedno preskrbo; b) kartoteko potrošnikov, prevzetih v zajedno preskrbo.

2. Ljudski odbori bodo vodili poseben register osnovnih potrošnikov (osnovne potrošniške kategorije) in poseben register potrošnikov v dopolnilni preskrbi (bolniki, noseče žene, udarniki). Register potrošnikov je osnovni dokument o potrošnikih, ki so prevzeti v zajedno preskrbo. Registrska knjiga mora biti prešita, opremljena s pečatom in potrjena; iz nje se ne smejo trgati listi.

3. Register osnovnih potrošnikov se vodi po posebnem obrazcu (št. 1). V ta register se vpisujejo vsi osnovni potrošniki, ki so jim bile izdane potrošniške nakaznice. Številka, pod katero je potrošnik zabeležen v registru, se vpisuje v potrošniško nakaznico in je nespremenljiva vse do tlej, dokler se potrošnik ne črta iz registra. Če je potrošnik črtan iz registra in se ponovno vpíše, tedaj ga je treba vpisati pod novo registrsko številko.

Na koncu vsakega meseca potrdita register predsednik in tajnik krajevnega ljudskega odbora oziroma pooverjenik za trgovino in preskrbo mestnega izvršilnega odbora. To potrditev je treba izvršiti na način, ki je predpisan v obrazcu št. 1. Zaradi lažje evidenc in kontrole

bodo mestni ljudski odbori z velikim številom potrošnikov v zajedni preskrbi vodili poleg registra še poseben priročnik (knjižico), v katerem se bodo ločeno za vsak mesec zabeležili potrošniki, ki se izločijo iz zajedne preskrbe oziroma se črtajo iz registra. V ta priročnik se vpíše ime, priimek in očetovo ime potrošnika ter njegova registrska številka.

4. Register potrošnikov v dopolnilni preskrbi se vodi po obrazcu št. 2. Vodenje tega registra (vpisovanje in črtanje potrošnikov in potrjevanje) se vrši na način, ki je predpisan v 3. točki za register osnovnih potrošnikov.

5. Kartoteka potrošnikov sestoji iz kartoteka potrošnikov v preskrbi s prehrabnimi predmeti, kartoteka potrošnikov v preskrbi s tekstilnimi predmeti in obutvijo ter kartoteka potrošnikov v dopolnilni preskrbi. Oblika in vsebina kartonov sta predpisana z obrazci št. 3, 4 in 5. Kartoni se vodijo po abecednem vrstnem redu, ločeno po potrošniških kategorijah.

6. Ljudski odbori turističnih in zdraviliških krajev bodo vodili posebno evidenco turistov in izdanih turističnih nakaznic po obrazcu št. 6. Ljudski odbori bodo vodili posebno evidenco delavcev, ki jim pripada obrok IV. na podlagi poročila podjetja, v katerem so ti delavci zapisani.

7. Listine, na podlagi katerih se vnašajo podatki v register in kartoteko (vključitev potrošnikov v zajedno preskrbo, izločitev potrošnika iz zajedne preskrbe, sprememba potrošniške kategorije), se morajo urediti po mesecih in hra-

nuti ločeno od ostalega arhiva na način, ki omogoča hitro in lahko kontrolo.

8. Na podlagi registra in kartoteka potrošnikov sestavlja ljudski odbor mesečno poročilo o številčnem stanju potrošnikov po obrazcih št. 7 in 8. Krajevni ljudski odbor (rajski) je dolžan dostaviti to poročilo okrajnemu (mestnemu) izvršilnemu odboru v dveh izvodih najkasneje do 5. v mesecu. Na podlagi sprejetih poročil sestavi okrajni oziroma mestni izvršilni odbor po istih obrazcih (št. 7 in 8) svoje zbiralno mesečno poročilo in ga dostavi v dveh izvodih ministru za trgovino in preskrbo ljudske republike najkasneje do 8. v mesecu.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo ljudske republike pa sestavi na podlagi sprejetih poročil po istih obrazcih (št. 7 in 8) zbiralno mesečno poročilo in ga dostavi zveznemu ministru za trgovino in preskrbo najpozneje do 12. v mesecu. S tem poročilom dostavi ministrstvo za trgovino in preskrbo ljudske republike kot prilogo en izvod poročil okrajnih oziroma mestnih ljudskih odborov. Poleg poročila o številčnem stanju potrošnikov obrazloži ministrstvo za trgovino in preskrbo ljudske republike vse važnejše probleme in težkoče v zvezi z

Odločba o določitvi števila točk za nakup industrijskih izdelkov zajedne preskrbe

Na temelju točke II. odločbe o določitvi predmetov in o količini proizvodov, ki pridejo v zvezo zajedno preskrbo, je zvezni minister za trgovino in preskrbo izdal naslednjo odločbo o določitvi števila nakupnih točk, ki so potrebne za nakup industrijskih izdelkov zajedne preskrbe.

1. Bombažne tkanine za perilo in izdelano perilo iz bombažnih tkanin, bombažni sukaneec in obutev iz usnja se prodajajo potrošnikom proti odvzemu nakupnih točk in določenih kuponov, vsi ostali industrijski izdelki pa samo proti odvzemu nakupnih točk.

Za nakup posameznih industrijskih izdelkov se odvzame naslednje število nakupnih točk:

I. Tkanine (metrsko blago)

1. Bombažne tkanine: za perilo v enojni širini kupon in 4 točke; za posteljino v enojni širini 6 točk, v dvojni širini 10 točk, v trojni širini 14 točk; za ženske obleke v enojni širini 4 točke; za moške obleke: a) za delovne obleke (gradl, dril) v enojni širini 4 točke, v dvojni širini 8 točk; b) ostale (struk, hlače, vlna, sagla, kord-barzun itd.) v enojni širini 6 točk, v dvojni širini 10 točk; za podlogo v enojni širini 4 točke, v dvojni širini 8 točk; za vmesno podlogo 4 točke; za plenice v enojni širini 4 točke; za pohištvo v dvojni širini 20 točk; za odeje v dvojni širini 8 točk;

2. Volnene tkanine: za moške obleke iz mikane preje v dvojni širini 14 točk, iz česane preje v dvojni širini 30 točk; kmečko sukno v dvojni širini 14 točk; za ženske obleke: iz mikane preje v dvojni širini 10 točk, iz česane preje v dvojni širini 20 točk; za ženske kostume: iz mikane preje v dvojni širini 14 točk; za ženske zimske plašče v dvojni širini 20 točk; za ženske lahke plašče v dvojni širini 10 točk; volnena vmesna podloga 8 točk.

3. Tkanine iz umetne svile: za ženske perilo v enojni širini 8 točk; za ženske obleke v enojni širini 12 točk; za podlogo v enojni širini 10 točk, v dvojni širini 20 točk; za odeje v dvojni širini 16 točk.

II. Konfekcija

1. Konfekcija za moške nad 14 let: a) bombažna: srajca z dolgimi rokavi kupon in 10 točk, s kratkimi rokavi kupon in 9 točk; spodnje hlače, dolge, kupon in 7 točk, kratke, kupon in 5 točk; pižama kupon in 22 točk; nočna srajca kupon in 16 točk; suknič

2. Konfekcija za ženske nad 14 let: a) bombažna: srajca z dolgimi rokavi kupon in 6 točk, s kratkimi rokavi kupon in 5 točk; spodnje hlače, dolge, 3 točke, kratke 2 točki; pižama kupon in 10 točk; nočna srajca kupon in 8 točk; suknič (sako) 12 točk; hlače kratke 6 točk, dolge 8 točk; kompletna obleka s kratkimi hlačami 18 točk, z dolgimi hlačami 20 točk; vetrni jopič 10 točk.

b) volnena konfekcija: obleka 18 točk; jopič od kostima 24 točk; krilo 12 točk; kompletan kostim (jopič in krilo) 36 točk; zimski plašč 50 točk; lahki plašč 30 točk; obleka za smučanje 45 točk; vetrni jopič 22 točk.

3. Konfekcija za dečke od 2 do 14 let: a) bombažna: srajca z dolgimi rokavi kupon in 6 točk, s kratkimi rokavi kupon in 5 točk; spodnje hlače, dolge, 3 točke, kratke 2 točki; pižama kupon in 10 točk; nočna srajca kupon in 8 točk; suknič (sako) 12 točk; hlače kratke 6 točk, dolge 8 točk; kompletna obleka s kratkimi hlačami 18 točk, z dolgimi hlačami 20 točk; vetrni jopič 10 točk.

b) volnena konfekcija: obleka 18 točk; jopič od kostima 24 točk; krilo 12 točk; kompletan kostim (jopič in krilo) 36 točk; zimski plašč 50 točk; lahki plašč 30 točk; obleka za smučanje 25 točk; vetrni jopič 15 točk.

4. Konfekcija za deklice od 2 do 14 let: a) bombažna: srajca kupon in 4 točke; hlače kupon in 2 točki; pižama kupon in 10 točk; nočna srajca kupon in 8 točk; obleka 8 točk; suknič 4 točke; bluzna 4 točke; predpasnik 3 točke; vetrni jopič 10 točk.

b) volnena konfekcija: obleka 18 točk; zimski plašč 36 točk; lahki plašč (hubertus) 25 točk; obleka za smučanje 25 točk; vetrni jopič 15 točk.

2. Enojna tkanina se računa do vključno 90 cm, dvojnja do vključno 155 cm, trojnja širina pa nad 155 cm. Število točk velja pri tkaninah za 1 m. pri konfekciji in trikotaji za 1 kos. pri nogavica in obutvi za 1 par.

3. Ta odločba se začne uporabljati 1. marca 1948.

Uredba o trgovanju s kmetijskimi pridelki v privatni trgovini

Zaradi ureditve izmenjave predmetov široke potrošnje in zaradi zaščite prebivalstva pred spekulacijo, je vlada FLRJ na predlog ministra za trgovino in preskrbo FLRJ in na podlagi 40. člena v zvezi s 20. členom zakona o peletnem planu izdala naslednjo uredbo o trgovanju s kmetijskimi pridelki v privatni trgovini.

1. člen. Privatne osebe, ki imajo dovoljenje za trgovanje s kmetijskimi pridelki ali za branjevjo, lahko trgujejo s kmetijskimi pridelki le na podlagi posebnega dovoljenja, ki ga izda okrajni ali mestni (rajski) izvršilni odbor sedeža trgovine oziroma branjevje. Dovoljeno trgovanje s kmetijskimi pridelki je možno le v trgovinskih in branjevskih obratih.

2. člen. Trgovanje na debelo s kmetijskimi pridelki kakor tudi s trgovino zaradi nadaljnje prodaje drugim trgovcem oziroma branjevcem za nadrobno prodajo, se ne morejo ukvarjati privatne trgovine.

3. člen. Agenturški ali posredniški posli v trgovini s kmetijskimi pridelki niso dovoljeni privatnim osebam, v kakršni koli obliki. Izjemno se privatne osebe lahko ukvarjajo z nakupovanjem kmetijskih pridelkov in industrijskih surovin za državna in družna podjetja le z dovoljenjem ministra za trgovino in preskrbo ljudske republike.

4. člen. Potrošniki lahko kupujejo kmetijske pridelke neposredno od proizvajalca brez kakršnega koli dovoljenja, vendar pa samo v količinah, ki jih potrebujejo za svoja gospodinjstva.

5. člen. Privatni trgovci, branjevci, mesarji, imetniški gosti in (gostilni-

vođenjem evidenc potrošnikov.

9. Ministrstvo za trgovino in preskrbo ljudske republike je dolžno voditi kartoteko potrošnikov po okrajih in mestih, v kateri se mesečno evidentira: a) število potrošnikov v preskrbi s prehrabnimi predmeti po kategorijah; b) število potrošnikov v preskrbi s tekstilnim blagom in obutvijo po kategorijah; c) število potrošnikov v dopolnilni preskrbi po vrstah; d) število potrošniških nakaznic po vrstah in kategorijah, ki so bile izdane posameznim ljudskim odborom, in sicer število nakaznic, ki so jih ljudski odbori izdali potrošnikom, število vrnjenih in neveljavnih nakaznic ter število nakaznic na zalogi po vrstah in kategorijah.

10. Organi, ki opravljajo kontrolo dela v zvezi z zajedno preskrbo, so dolžni poleg zapisnika o izvršeni kontroli vpisati v register datum in rezultat izvršnega pregleda. To se vpisuje na zadnjih straneh registra, ki so posebej določene za ta namen.

11. Uslužbenici, ki so dolžni voditi registre in kartoteka, kakor tudi organi, ki so pooblašteni potrditi registre, so odgovorni za točnost podatkov v registrih in kartoteki.

12. Ljudski odbori so dolžni voditi registre in kartoteko potrošnikov, počeni od 1. marca 1948.

(sako) 20 točk; hlače 12 točk; dvodelna obleka (suknič in hlače) 32 točk; tridelna obleka (suknič, hlače in telovnik) 36 točk; delovna obleka: iz enega dela (pajac) 18 točk, iz dveh delov (20 točk); delovni plašč 16 točk; vetrni jopič 14 točk.

b) volnena konfekcija: suknič (sako) 30 točk; hlače pumparice, jahalne hlače itd. 18 točk; dvodelna obleka (suknič in hlače) 48 točk, tridelna obleka (suknič, hlače in telovnik) 55 točk; zimski plašč, dolgi 85 točk; zimski plašč kratki (mikado) 55 točk; plašč (hubertus) 50 točk; smučarska obleka 45 točk; vetrni jopič 30 točk.

2. Konfekcija za ženske nad 14 let: a) bombažna: kombiniza (srajca) kupon in 8 točk; hlače kupon in 4 točke; pižama kupon in 20 točk; nočna srajca kupon in 16 točk; domača halja 14 točk; bluzna 7 točk; jopič 7 točk; predpasnik dolg 6 točk, kratki 4 točke; delovna obleka iz dveh delov 18 točk, iz enega dela (pajac) 16 točk; delovni plašč 14 točk; vetrni jopič 12 točk.

b) volnena konfekcija: obleka 18 točk; jopič od kostima 24 točk; krilo 12 točk; kompletan kostim (jopič in krilo) 36 točk; zimski plašč 50 točk; lahki plašč 30 točk; obleka za smučanje 45 točk; vetrni jopič 22 točk.

3. Konfekcija za dečke od 2 do 14 let: a) bombažna: srajca z dolgimi rokavi kupon in 6 točk, s kratkimi rokavi kupon in 5 točk; spodnje hlače, dolge, 3 točke, kratke 2 točki; pižama kupon in 10 točk; nočna srajca kupon in 8 točk; suknič (sako) 12 točk; hlače kratke 6 točk, dolge 8 točk; kompletna obleka s kratkimi hlačami 18 točk, z dolgimi hlačami 20 točk; vetrni jopič 10 točk.

b) volnena konfekcija: suknič (sako) 18 točk; hlače kratke 8 točk, dolge 12 točk; kompletan kostim s kratkimi hlačami 26 točk, z dolgimi hlačami 30 točk; zimski plašč 36 točk; lahki plašč (hubertus) 25 točk; obleka za smučanje 25 točk; vetrni jopič 15 točk.

4. Konfekcija za deklice od 2 do 14 let:

a) bombažna: srajca kupon in 4 točke; hlače kupon in 2 točki; pižama kupon in 10 točk; nočna srajca kupon in 8 točk; obleka 8 točk; suknič 4 točke; bluzna 4 točke; predpasnik 3 točke; vetrni jopič 10 točk.

b) volnena konfekcija: obleka 18 točk; zimski plašč 36 točk; lahki plašč (hubertus) 25 točk; obleka za smučanje 25 točk; vetrni jopič 15 točk.

5. Enojna tkanina se računa do vključno 90 cm, dvojnja do vključno 155 cm, trojnja širina pa nad 155 cm. Število točk velja pri tkaninah za 1 m. pri konfekciji in trikotaji za 1 kos. pri nogavica in obutvi za 1 par.

3. Ta odločba se začne uporabljati 1. marca 1948.

6. Enojna tkanina se računa do vključno 90 cm, dvojnja do vključno 155 cm, trojnja širina pa nad 155 cm. Število točk velja pri tkaninah za 1 m. pri konfekciji in trikotaji za 1 kos. pri nogavica in obutvi za 1 par.

3. Ta odločba se začne uporabljati 1. marca 1948.

6. Enojna tkanina se računa do vključno 90 cm, dvojnja do vključno 155 cm, trojnja širina pa nad 155 cm. Število točk velja pri tkaninah za 1 m. pri konfekciji in trikotaji za 1 kos. pri nogavica in obutvi za 1 par.

3. Ta odločba se začne uporabljati 1. marca 1948.

6. Enojna tkanina se računa do vključno 90 cm, dvojnja do vključno 155 cm, trojnja širina pa nad 155 cm. Število točk velja pri tkaninah za 1 m. pri konfekciji in trikotaji za 1 kos. pri nogavica in obutvi za 1 par.

3. Ta odločba se začne uporabljati 1. marca 1948.

krilo 8 točk; kompletan kostum (suknič in krilo) 10 točk.

5. Konfekcija za otroke do 2 let: plenica (80 x 80 cm) 3 točke; srajčka 1 točka; hlače 1 točka; kapica 1 točka; obleka 6 točk; plašček 4 točke; zimski plašček 12 točk.

III. Trikotaja

1. Trikotaja za moške nad 14 let: srajca bombažna z dolgimi rokavi 8 točk, s kratkimi rokavi 7 točk; srajca iz umetne svile z dolgimi rokavi 16 točk, s kratkimi rokavi 14 točk; spodnje hlače, bombažna, dolge 7 točk, kratke 5 točk; bombažna majca, letna 6 točk, zimska 8 točk; majca bombažna brez rokavov 5 točk; bombažni žemper (pulover) z rokavi 10 točk, brez rokavov 8 točk; volneni žemper (pulover) z rokavi 20 točk, brez rokavov 16 točk.

2. Trikotaja za ženske nad 14 let: kombiniza bombažna 6 točk, iz umetne svile 12 točk; hlače bombažne 4 točke, iz umetne svile 6 točk; majca bombažna 5 točk, iz umetne svile 14 točk; žemper (pulover) bombažni z rokavi 10 točk, brez rokavov 8 točk; žemper (pulover) volneni z rokavi 20 točk, brez rokavov 16 točk.

3. Trikotaja za dečke od 12 do 14 let: srajca bombažna z dolgimi rokavi 6 točk, s kratkimi rokavi 5 točk; spodnje hlače dolge 5 točk, kratke 4 točke; majca bombažna letna 4 točke, zimska 6 točk; majca bombažna brez rokavov 5 točke; žemper (pulover) bombažni z rokavi 7 točk, brez rokavov 5 točk; žemper (pulover) volneni z rokavi 12 točk, brez rokavov 8 točk; trikotajna obleka za smučanje (za treniranje) bombažna 14 točk.

4. Trikotaja za deklice od 2-14 let: kombiniza bombažna 4 točke, iz umetne svile 7 točk; hlače bombažne 2 točki, iz umetne svile 4 točke, majca bombažna poletna 4 točke, zimska 6 točk; bluzna iz umetne svile 8 točk; žemper (pulover) bombažni z rokavi 7 točk, brez rokavov 5 točk; volneni z rokavi 12 točk, brez rokavov 8 točk; trikotajna obleka za smučanje (za treniranje) bombažna 14 točk.

5. Trikotaja za

Sovjetska zveza je zvesta načelom potsdamske konference o enotnosti in demokraciji Nemčije

Izjava maršala Sokolovskega na seji zavezniškega nadzorstvenega sveta za Nemčijo

Berlin, 13. febr. (Tass) V Berlinu je bila redna seja zavezniškega nadzorstvenega sveta za Nemčijo...

spodarski svet, svet dežel, upravni svet in druge upravne organe, kakor tudi vrhovno sodišče obeh con in emisijjsko banko.

jaško-političnemu „zapadnemu bloku“. Sovjetska vojska uprava ostaja zvesta demokratičnim načelom potsdamske konference...

Anglija in ZDA se pogajata o razdelitvi interesnih sfer na Bližnjem vzhodu

Moskva, 12. febr. (Tass) Casopsis Al Misri prinaša poročilo svojega posebnega dopisnika iz Washingtona, da so imeli predstavniki Velike Britanije in ZDA ob koncu decembra tajna pogajanja o razdelitvi vplivnih področij na Bližnjem vzhodu...

narastle v letu 1947 v primerjavi z letom 1946 za 24%. Investicije v tujini so narastle v istem razdobju za 83%.

ZDA hočejo uničiti finančno moč Anglije

London, 12. febr. (Tanjug) „Labour Research“ prinaša v zadnji številki podatke o povišanju dobičkov britanskih zasebnih podjetij v letu 1947...

20. kongres KP Anglije bo od 21. do 23. februarja London, 12. febr. (Tanjug) Komunistična partija Velike Britanije bo imela od 21. do 23. februarja v Londonu 20. narodni kongres...

Španija igra izredno važno vlogo v strateških načrtih Amerike

Pariz, 12. febr. (Tass) Glasilo KP Španije »Mundo Obrero« piše da bi bila Španija že zrednava demokracijska republika, če ne bi mednarodni tabor reakcionarnih in imperialističnih sil podpiral Franco.

potim, nemškim in španskim kapitalom. Navdihovalci Franca skušajo v Španiji ustanoviti ameriško stranko, ki bi zajela vse reakcionarne od fašistov do desnih socialističnih voditeljev in anarhistov ter služila ameriškim imperialistom.

Turčija in Grčija bosta deložni pomoči tudi izven Marshallovega načrta

Washington, 11. febr. (AP) Zunanji ministri Marshall in Acheson sta danes izjavila, da ZDA ne nasprotujejo sodelovanju Francove Španije v programu za „evropsko obnovo“.

Rakosi o zatočišču madžarske reakcije

Budimpešta, 12. febr. (Tanjug) Govorec o sestanku delavcev je opisal generalni sekretar KP Madžarske Rakosi novo taktiko desnega krila socialdemokratske stranke...

KP Belgije proti zapadnemu bloku

Bruselj, 12. febr. (Tass) Na zaključni seji centralnega komiteja komunistične partije Belgije so sprejeli resolucijo, s katero centralni komitej razkrinkava ustanovitev zapadnega bloka kot škodljiv ukrep...

Kanadski listi ne verujejo v uspeh Marshallovega načrta

Ottawa, 12. febr. (Tass) Kanadska javnost izraža v zadnjem času zaskrbljenost zaradi posledic, ki bi jih mogel imeti Marshallov načrt za gospodarstvo države...

Srednje šole

to je 95% predvidenega plana. V pedagoške šole je hodilo 567 učencev, kar pomeni 98% predvidenega plana.

Narodni ples v južni Albaniji

OFENZIVNE AKCIJE GRŠKE DEMOKRATIČNE ARMADE SE NADALJUJEJO PO VSEJ GRŠKI

Zivahni napadi na glavna sovražnikova središča in njegov promet

Atene, 12. febr. Elefteri Elada poročajo, da se po vsej državi nadaljujejo ofenzivne akcije demokratične armade. Posebno značilna je akcija v območju Rumelije in osrednje Makedonije...

naside 70 km telefonskega kabela. Istega dne je druga enota napadla monarhofašiste pri Ano Surmenii, topništvo štaba Rumelije pa se obdeluje proti monarhofašističnim položajem pri kraju Mikrovrisi...

prejšanji dan streljal s topovi na nekatere objekte v Solunu, naslednje noč prebili skozi kordon monarhofašistične vojske in se umaknili. Po izjavah ameriških oficirjev za primer najbolj osvetluje dosežanje neuspehe monarhofašistov v borbi proti partizanom...

Enote demokratične armade, ki operirajo v območju Rumelije, so po zapovrstnih napadih prisilile monarhofašistične sile, da se umaknejo proti Katoivoti, takoj nato pa so bili monarhofašisti prisiljeni zapustiti kraj Sidera in Huli na področju Trihonije...

Enote demokratične armade, ki operirajo na ravnicah Almiros v Tesaliji, so 29. januarja ponovno napadle sovražnikove položaje pri vaseh Kelemeni, Neohoraki, Vrži in Idzekoji ter prizadevale monarhofašistom težke izgube.

Monarhofašistična izzivanja ob albanski meji Tirana, 12. febr. (ATS) Zunanje ministrstvo LR Albanije je sporočilo, da sta se pojavila 9. februarja zjutraj v albanskem zračnem prostoru v sektorju Vidhove — Bilisti dve grški letali in zašli 3000 m globoko v notranost. Potem ko sta letali nekaj trenutkov krožili nad nekaterimi kraji v tem območju, sta se oddaljila v smeri Grčije.

13. januarja je prerezala enoto demokratične armade na področju Par-

Solan, 12. febr. United Press poročajo, da so se grški partizani, ki so

Ameriški letalski general v Atenah

Washington, 11. febr. (ADN) Dosedanji poveljnik 12. ameriškega letalskega brodogra general Matini je imenovan za člana štaba ameriške vojske misije v Grčiji.

Edina rešitev za Italijo je, da podpre „napore“ Amerike pravi šef ameriške stranke v Italiji De Gasperi v volivnem manifestu

Rim, 12. febr. (Tass) De Gasperijeva vlada je objavila volivni manifest, ki predstavlja volivni program krščansko-demokratske stranke in njenih pristavev — republikancev in saragatincev. V manifestu daje vlada obširne demagoške obljube, da bo zagotovila svobodno volitve.

republikanska zveza, skupina poslanecev Paoluccija in Azzijski, ki so izstopili iz republikanske stranke in razni pomembni neodvisni funkcionarji. Ljudsko-demokratično fronto podpirajo množične ljudske organizacije, ki so se uveljavile v zadnjih mesecih.

zavzemali mesta, ki so pripadala francoskim novinarjem, Francosko veleposlaništvo je takoj po odpravi oddelka za informacije pričelo uporabljati vestnike, ki jih je izdajala v Moskvi anglosaksonska časopisna služba.

Padeč tečajev na borzih v ZDA

New York, 12. febr. (Tass) Tudi v tem tednu je prišlo do velikega padca tečajev in cen na denarnih in blagovnih borzah v Združenih državah Amerike, vendar je postal položaj še resnejši, zlasti zaradi padca tečajev vrednostnih papirjev.

Predvolivni položaj v Italiji

Rim, 13. febr. (Tass) Predvolivni položaj v Italiji se izraža v zbiranju okrog osnovnih dveh blokov: ljudske demokratične fronte in krščansko-demokratske stranke.

Tudi odbor za pomoč protifašistom na listi „podtalnih“ organizacij

Washington, 12. febr. (Tass) Pred kratkim je dal ameriški pravosodni minister Clark na listo „podtalnih“ organizacij tudi komite za pomoč protifašistom — emigrantom. V zvezi s tem je bivši pomočnik pravosodnega ministra Rodge vložil v imenu komiteja tožbo proti Clarku in začasni predsedniški komisiji za nadzorstvo nad lojalnostjo državnih uslužbencev.

Francija se vedno bolj pogreza v ameriško suženstvo

Pariz, 12. febr. Današnji »Humanité« je objavil naslednjo izjavo, ki jo je dal moskovskemu dopisniku Jean Triomphe, pomočnik tiskovnega atašeya pri francoskem veleposlaništvu v Moskvi.

Kratke vesti

Nov dvig cen v Franciji je povzročil vrsto komentarjev v tisku. »Humanité« razkrinkava politiko »stradanja Francije in prinaša grafikone, ki dokazujejo neprestano dviganje od maja 1947, ko so komuniste odstranili iz vlade.

General Baluku načelnik generalnega štaba albanske vojske

Tirana, 12. febr. (ATS) Z odredbo vrhovnega poveljnika oboroženih sil LR Albanije generalnega polkovnika Enverja Hodže je bil polkovnik Bećir Baluku povišan v čin generalnega majorja in postavljen za načelnika glavnega generalnega štaba albanske vojske.

Iz Albanije Bilanca ljudske prosvete za leto 1947

Kakor na vseh področjih, tako je ljudska republika Albanija tudi na prosvetnem področju dosegla v preteklem letu pomembne uspehe. Albansko ministrstvo prosvete je moralo v preteklem letu vspešati velike potrebe, ki so nastale v zvezi z novimi nalaganji, ki jih pred albansko ljudsko postavlja začetek načrtne gospodarstva.

Osnovno šolstvo

V letu 1947 je albanska vlada posvetila veliko pozornost zakonu o obveznem šolanju, vendar pa kljub lepim uspehom v primeru z letom 1946, še niso mogli izvesti zakona v celoti.

Sedemletke

Leto 1947 pomeni veliko povečanje sedemletnih šol v primeru s 1946 letom. Od 34 meščanskih šol, kolikor jih je bilo leta 1946, so se število povečalo na 71. Poleg tega je predvideval plan, da se v 24 največjih krajih Albanije odpre 24 novih sedemletk. To število pa je bilo prekoračeno in namesto predvidenih 95 šol je lanske leto pričelo z delom 106 sedemletk z 12.139 učenci.

Narodni ples v južni Albaniji

Leto 1947 pomeni veliko povečanje sedemletnih šol v primeru s 1946 letom. Od 34 meščanskih šol, kolikor jih je bilo leta 1946, so se število povečalo na 71. Poleg tega je predvideval plan, da se v 24 največjih krajih Albanije odpre 24 novih sedemletk. To število pa je bilo prekoračeno in namesto predvidenih 95 šol je lanske leto pričelo z delom 106 sedemletk z 12.139 učenci.

Komorni večer slovenske glasbe

Spored druge glasbene prireditve Prebnerovega tedna, ki je bila v četrtek (5. II.) v veliki Filharmonični dvorani, so izpolnjevali iz večine samospevi s klavirjem. Poleg teh sta bila najavljena tudi dva instrumentalna točka, od katerih je ena izpadla. S samospevi so prispevali k sporedu: Bravničar Matija (Kje si mati? — Se veš, ko prinesla si mi jasmin?), Bučar Danilo (Kmetova pesem), Kozina Marijan (V dno srca — Oreh), Simoniti Rado (Štiri otroške), Sivč Pavel (3. II. 1946 — Jelki — Mlada leta), Škerjanc L. M. (Po slovesu — Tožba), s sonato za violino in klavir pa Uroš Krek.

Za Bravničarjeve samospeve je značilna razporedna, lepo usločena melodična linija, zlasti pri drugem, za Bučarjevega smiselna deklamacija ob preprosti spremljavi, za Kozinovemu barvitost in raba kontrastov, za Simoniti jev prisrčna, otroški duši namenjena melodična, za Sivčeve sveža invenčna in pestro v frazu, za Škerjanceve toplina deklamacije in poglobljene klavirska spremljava, za Svarovega pa lepa gradnja in zajetne melodične fraze. Prijetno je iznenadila sonata za violino in klavir, ki jo je uglašil Uroš Krek, slušatelj Akademije za glasbo. Skladba kaže po invenciji, gradnji, obliki in smiselni izbiri instrumentov, tako violine kakor klavirja, na dober okus in velik kompozitorski talent, ki vzbujajo najlepše nade za prihodnost.

Izvajalec so skladbe tehnično in interpretacijsko prav lepo podal. Tako Nada Vidmarjeva, ki je zapela ob Škerjanceva samospeva občuteno in z muzikalnim umevanjem, kakor Bogdana Stritar in Zlata Gungjenac, ki sta se izkazali kot izborni interpreti, prva zlasti v Simoniti jevih, druga v Kozinovih pesmih. Tudi Samo

Smerkolj in Rudolf Francelj sta povsem zadovoljevala. Oba kažeta znaten napredek tako v glasovnem, kakor v frazirnem pogledu. Zahtevno Krekovo sonato je podala Jelka Staničeva temperamentno, intonacijsko čisto in tehnično skrbno izdelano. Njena umetnost bi se še bolj uveljavila, ako bi imela nekoliko boljši instrument. Pevke in pevce so spremljali s klavirjem L. M. Škerjanc (svoje skladbe) in P. Sivč, violonistko pa M. Lipovšek. Vsi trije pianisti, zlasti P. Sivč in M. Lipovšek, ki sta imela najzabotnejše skladbe, so svojo nalogo prav dober režili in s smiselno in odtehtano igro podprli soliste.

Čeprav imajo revialni koncerti, ki so na videz pestri in mikavni svoje prednosti, imajo tudi svoje slabosti, ki doberne daleč odtehtajo. Ako sledi kratki skladbi enega skladatelja, prav takšna drugača in enemu izvajalcu drugi — kar spominja na produkcije glasbenih šol — nima poslušalec možnosti živjeti se ne v umetnost skladatelja, ne v umetnost izvajalca. Individuane razlike se zabrišejo in poslušalec ostane o koncertu le medla slika. Non multa, sed multum — Ne mnogotero, ampak mnogo. Mislim, da ni ta rek nikjer bolj upravičen, kakor pri sestavljanju sporedov. Edina skladba te prireditve, na kateri se je uho dalj časa zasidralo, je bila Krekova sonata. Vse drugo je brzelo v pestrem toku mlmo poslušalca. Saj ni treba vseh skladateljev in izvajalcev strpati v en spored. Priridel bi se lahko dva koncerta, materiala je dovolj. V interesu občina in naše mlade, razvijajoče se komorne glasbe bi bilo, da bi se sporedi za prigodne koncerte prav tako skrbno sestavljali kakor za druge, ter da bi se uvedlo tudi v naše kulturne prireditve načrtno delo.

Novi prevodi „Mladinske knjige“

Založba »Mladinska knjiga« je izdala dve novi knjigi v zbirki »Prirada in ljudje«. Prvo knjigo I. Nečajeva »Povesti o elementih« je prevedel iz ruščine Stanko Janž. Pisatelj nam pripoveduje zanimive in širokemu krogu bralecem dostopne resnične povesti iz zgodovine raziskovanja elementov. V navidez najbolj zamotane osnovne probleme kemije in fizike posveti bralec z jasno lučjo, razvija bistvene uganke o snovi, in njenih sprememba. Tako pravi v uvodu: »Ljudje so že davno domnevali, da se za veliko raznolikostjo v prirodi skrivata enotnost in preprostost. Dokazali so, da vsebujejo razne snovi zmerom iste sestavne, izredne preproste dele, ki so dobili naziv »elementi« (slovensko: prvine, op. prev.)»

Od razlage o elementih, o trupalnem prizadevanju raziskovalcev, v zadnjih stotletjih, nas pripelje do danes, »ko znanstveniki gradijo na ostankih zavrnjenih teorij novo znanost, še mogočnejšo od sedanjega, ki bo še jasneje razlagala vse preobrazbe snovi in energije, še boljše obožovala človeka, da si pokori naravne sile.«

Pisatelj nam predstavi 27 velikih raziskovalcev kemikov in prirodznancev od Newtona, Scheeleja, Lomonosova, Mendelejeva, in vrste drugih do obih Curie-jev, ki sta odkrila radij. Knjiga je napisana tako preprosto in jasno, in hkrati sočno in življenjsko

toplo, da bo naša vsepovsod bralec. Mladina, naši delavci in vašani bodo segali po njih, razgrnila jim bo skrivnosti vsega najbližjega, kar nas obdaja. Našim šolarjem in študentom bo dala novih pobud in smernic za izbiro poklica, vzpodbujala jih bo v delovni vztrajnosti. »Povesti o elementih« dopolnjuje vrsto drugih novih knjig o prirodi. — Prevod je lep, škoda da se je vrnilo v knjigo več tiskovnih napak. Nekatera tuja imena imajo v oklepajih tudi fonetično obliko, vsa pa ne. Tu bi moral biti prevajalec dosleden.

Drugo knjigo »Kovine bodočnosti«, sta napisala Florov in Judkevič. To delo dopolnjuje prvo in mladi bralec tudi mnogo lažje sledi njenemu pripovedovanju, če je prebral prej »Povesti o elementih«. Knjiga je podobna bolj učeniku, in bo tudi kot taka uporabna, prevod je nekam okoren in nesoečen, kar pa je verjetno odvisno od snovi in ne gre toliko na račun prevajalca.

Zanimivi so predvsem opis praktične uporabe redkih kovin volframa, rubidija, cesija in snajmlajših kovin na svetu: talija, galija, indija, germanija, rentija in drugih. Prevajalec se spozna v snovi, in dodaja v opombah pod vrsto največje iznajdbe in dognanja s tega področja. Knjigi je dodana razpredelnica o količinah prvih — elementov v zemeljski skorji.

Obe knjigi se lepo dopolnjujeta po snovi.

F. Godec: Po končanem delu na cesti Ljubljana—Vrhnika

Spomeniki iz dobe Narodno-osvobodilne borbe

Kultura posameznega človeka in naroda kot celote se ne zaznaje meri tudi po odnosti posameznika in narodne celote do dokumentov zgodovinskega dogajanja. Višina kulture se konkretno more meriti tudi po spoštovanju, ki ga goji narod do svoje preteklosti, po ceni, ki jo daje neposrednim, živim pričam svoje zgodovinske poti. Kulturne pram, narod, ki po dialektični metodi presoja svojo preteklo pot, bo vrednotil nekatere spomenike više, druge niže, znal bo razlikovati ene spomenike, ki pričajo o naporih za napredek, o borbi za progresivne oblike življenja, od onih, ki nimajo tega značaja, ki so morebiti celo dokumenti zaviranja narodeve poti naprej, ali celo dokazi oklarkarstva njegovih »vodilnih« ljudi. Kljub dejstvu, da je zgodovinske spomenike mogoče vrednotiti više ali niže, to je vrednotiti jih različno, pa vendar tudi oni z nižjim vrednotenjem ne izgube pomena v narodovi preteklosti. Njihov pomen je z vidika narodovega napredka pač negativne, toda v zgodovinskem dogajanju so bili resnično dejstvo in kot taki so dokaz večjega ali manjšega vplivanja na potek razvoja. Po svoje so pokaz merjenja in moralne kvalifikacije obeh sil.

Nobenega dvoma torej ne more biti, da so v množini zgodovinskih spomenikov več vredni in zaslužijo več pozornosti, več spoštovanja oni spomeniki, ki so neposredni dokaz progresivnih naporov v naši preteklosti ali pa so vsaj tesno povezani z njimi. Nobenega dvoma zato ne more biti, da bodo med spomeniki progresivnih naporov našega razvoja imeli posebno mesto in posebno važnost spomeniki iz komaj pretekle dobe narodno-osvobodilne borbe. Pri teh spomenikih mislimo v tem trenutku seveda le na spomenike splošno materialne narave, ne mislimo pa na arhivsko ali knjižno gradivo, ki je seveda tudi spomenik iz domovinske vojne, vendar drugačnega značaja in zahteva drugačnega varstva. Naše zanimanje je danes posvečeno prvimi »spomenikom«. Označevali jih bomo kot spomenike iz dobe narodno-osvobodilne borbe.

Med njimi moremo po vsebinskem značaju razlikovati dve vrsti. V prvo vrsto spadajo spomeniki aktivnega boja v narodno-osvobodilni vojni, to so predvsem baze naših vrhovnih osvobodilnih organov, to je Izvršnega odbora OF, Centralnega komiteta KPS in Glavnega štaba NOV in POS, to je točke 20-24. Poleg njih spadajo sem tudi baze naših pokrajinskih osvobodilnih organov. Sem spadajo po vsej Sloveniji raztresene partizanske tiskarne in ciklostilne tehnike, po gozdovih skrivite partizanske bolnišnice, bunkerji ali skrivališča naših pionirjev osvobodilnega gibanja. Pred pozabo je treba rešiti partizanske grobove na bojiščih in ob partizanskih bolnišnicah. Med te točke spadajo tudi kraji, kjer so padli naši narodni heroji. Kot narodne spomenike iz domovinske vojne je treba šteti tudi obširnejša področja, kjer so se odigrale važnejše borbe, ali so bili del časa sedeži naših vrhovnih osvobodilnih organov, tehnik in bolnišnic, ter končno kraji, kjer so bile ustanovljene naše brigade.

vi in bosta koristili širokemu krogu bralec. Posebno »Povesti o elementih« bi moral poznati vsak naš človek in bi morale iziti vsaj v nakladi 10.000 izvodov. V zbirki »Politično organizacijska biblioteka« pa so izšli trije prevodi. G. Stepanjan je napisal kratko, stvarno razpravo »Od socializma h komunizmu«. Pisatelj opredeli sodobno stopnjo naše družbe, to je stopnja prve graditve socializma. Kratko in vsakomur umljivo pripoveduje o rasti sovjetske družbe do danes in nakazuje prihodno razvojno stopnjo. — Knjižica bi koristila stvarer, če še tako kratak političen uvod ali dodatek, ki bo bralec nakazal tudi položaj naše nove Jugoslavije z vidikov v razpravi. Poleg tega bi morala nujno imeti označeno leto, ko je original izšel v SZ.

Naslednji dve brošuri (A. Blatin: »Priateljstvo in tovarištvo« ter A. Harlamov »Komsomolski sestanke«) bosta služili predvsem vodjem in članom mladinskih organizacij, vrtvali bosta v njih delo novih pobud, jim dajali duha in smernic v delo. Od vseh petih omenjenih knjižic bodo »Zgodbe o elementih« našle največ hvaležnih bralec, ki se bodo pridružili s svojim znanjem in delom tistim navdušenim in vztrajnim graditeljem novega časa, za katere govori pisatelj: »Ključ do carstva snovi je zdaj v naših rokah. In morebiti ni daleč dan, ko bomo znaši iz poljubne gline ustvarjati vse mogoče elemente in spojine. V veliki deželi socializma se poraja nova mogočna znanost, ki ne pozna tistih težav in zaprek, ki so stale na poti učenjakom preteklosti. Velikanske dvorce — institute, bogato opremljene laboratorije gradi socialistična dežela za svoje učenjake. Ne posamezniki — heroji, temveč stotine in tisoči nadarjenih raziskovalcev, ki so izšli iz ljudstva, vodijo zdaj veliki boj za to, da bi spoznali skrivnosti prirode in da bi jo pokorili. Ni mej gospodarstvu nad naravo — nad snovjo in energijolo.«

K. B.

Milan Vidmar: Problemi prenašanja električne energije

Jugoslavija, ki s prvo petletko gradi hrbenico svoji industriji, posveča elektrifikaciji ogromno pozornost. Z velikimi centralami, ki se grade aš so v načrtu, in z njih medsebojno povezavo, se bodo pričeli pojavljati problemi, ki jih bodo priklicale vse večje in večje razdalje, na katere bo treba prenašati v centralah proizvedeno električno energijo. Prenosni problemi, ki pri malih razdaljah spe in zato še niso važni, stopajo bolj in bolj v ospredje. In razdalje so v Jugoslaviji velike! V te probleme se je zagreel dr. techn. M. Vidmar, profesor za prenos električne energije na univerzi v Ljubljani, in jih temeljito obdelal v svojem najnovešem obširnem delu »Problemi prenašanja električne energije«.

Slovenci in Jugoslavoanci smo dobili s tem knjigo, ki smo nanjo lahko ponosni in ki jo stavimo lahko ob podobne inoemske strokovne knjige. To delo ni le učenik za vzgojo novih elektroinženirskih kadrov, zanimati mora v prvi vrsti tudi vsakega v praksi stojetega elektroinženirja. Ni to priručnik s kupom raznovrstnih tabel, je to knjiga, ki reši najvažnejše probleme, ki bodo morali zanimati vse, ki se bavijo z elektrifikacijo, saj zadevajo ti problemi tako in območje konstruiranja električnih strojev kot tudi v območju obratnih inženirjev. Na ogromno dejstvo bo projektant prenosnih prog opozorjen, če bo temeljito prebral to delo. V knjigi ne naletimo na statične proračune jarnorov — to je avtor izločil — saj je to delo statika in ne elektroinženirja. Delo se bavi z ožjo prenosno tehniko in z obratnimi problemi, ki zadevajo vanjo, tako z izolatorji, strelvodniki vrvmi, problemom strele, z vplivom prenosne proge na sosedne telefonske vode itd.

Knjiga je pisana živahno, v za avtorja značilnem slogu, ki nikdar ne utruja čitatelja. Čitateelj jo bo z užitkom prebral od prve do zadnje strani in se bo znova vračal k njej. Razdeljena je na uvod in 14 poglavij, v katerih prehaja Vidmar iz osnovnih problemov prenosne elektroinženirje na osnovne nekdajnega prenašanja energije z enosmernim, ter nadalje z izmeničnim in vrtilnim tokom. Zatem preide v osnovne probleme visokonapetostnih prenosnih prog, ki jih v nadaljnjih poglavjih temeljito preišče.

Teoretični izsledki, ki jih je pisec dožgal, se ujemajo z eksperimentalnimi izsledki inozemskih prenosnih tehnikov. In vendar je njegovo delo nastajalo samo za mizo, brez ustreznega visokonapetostnega laboratorija in laboratorija za preiskavo problemov prenosa energije v velike razdalje.

V nadaljnem obdeli Vidmar značilne lastnosti prenosne proge za vrtilni tok in problem prenosne napetosti, ki z naraščajočimi razdaljami in naraščajočimi močmi postaja vse večja in večja. Nedvomno je važno poglavje, ki je posvečeno naravnim prenosni moči, osrednjemu problemu sodobne teorije prenašanja električne energije. Avtor prinaša popolnoma nove poglede na sodobno prenosno tehniko, zlasti valovno, in jo obsvetli z raznih vidikov. Obširno se bavi s posebnim problemom in so zlasti interesantna izvajanja o posevni dinamiki ter problem oblikovanja prenosnih prog. Slednjč dospo do problema prenosnega vodnika samega, kjer govori o vplivih, ki delujejo na njegovo obliko in ugotovi, da je volti vodnik dokončna rešitev problema oblikovanja prenosnih vodnikov. Ker bo Jugoslavija nedvomno gradila precej svojih energijskih prenosnih prog v aluminiju, seveda ne zamaremo problema aluminija in njegovih zlitin, katerih uporabo v prenosni tehniki temeljito obsvetli.

Telegrafna enačba, ki je postala orodje veleprenosne tehnike, služi avtorju za rešitev raznih problemov. V nadaljnem govoru o modelih prenosne proge, o umetnih daljnovodih, ki so danes neobhodno potrebne aparature prenosne tehnike, na katerih študiramo v laboratorijih pojave, nastopajoče v progah in omrežjih. Stabilnostni problem, statični in dinamični, ki ga tudi Vidmar osvetli in reši na svoj poseben način in s katerim prav za prav zaključuje svoje delo — sledijo mu le še raznoterosti iz prenosne tehnike — zadeva ob vprašanje, ali naj se po vromeno nazaj k enosmernemu prenosnemu toku.

Vse našeto seveda niti od daleč ne prikazuje obilice vseh problemov, ki jih je avtor temeljito rešil v svojem obširnem delu, ki upravičeno zasluži vsjo pozornost naših tehniških, zlasti pa elektrotehniških javnosti.

Oprema knjige je lepa, tisk, slike in papir delo dobro, le v formulah so tu in tam nejasni znaki, kar pa gre na rovač očitvidno že nekoliko izrabljenega črknovega materiala. To pa nikakor ne kvari po vsebini in opremi izvrstnega dela. Državni založbi Slovenije je treba čestitati, da je izdala tako pomembno delo, ki bo izvrstno služilo naši elektrifikaciji. Delo za služi, da bi bilo prevedeno v tuje jezike.

Prof. dr. ing. Roman Poniž.

V nekaj letih v LR Hrvatski ne bo več nepismenih ljudi

(Ob predavanju Ljudske univerze.)

Ljubljana, 13. febr. Snovi je bilo v Mladinski dvorani v okviru Ljudske univerze zanimivo predavanje o ljudsko-prosvetnem delu v LR Hrvatski. Predaval je tov. Tihomir Čvrlić, načelnik pri ministrstvu za prosveto LR Hrvatske. Orisal je velike naloge ljudsko-prosvetnega dela v tej republiki in odločne ter načrtno napore ljudske oblasti, da jih reši. — Predavanje je ilustriral z zanimivimi statističnimi podatki.

Zaenkrat je še glavni problem ljudsko-prosvetnega dela med hrvaškimi ljudstvom analfabetizem, proti kateremu pa je prosvetna oblast mobilizirala vse razpoložljive sile, tako s strani oblastnih forumov, ministrstva in ljudskih odborov, kakor tudi s strani vseh množičnih organizacij. Boj proti nepismenosti so vključili v petletko, ob koncu katere bo nepismenost med hrvaškimi ljudstvom praktično odpravljena. Do konca petletke bodo naučili brati in pisati vse odraslo prebivalstvo do meje starosti, pa tudi vse tiste etare ljudi, ki so vključeni v industrijsko proizvodnjo. Z ozirom na stanje nepismenosti v posameznih okrajih so razdelili okraje v

G. A. Kos: Dekle z vazo

tri skupine. Prva obsega okraje, v katerih je od 6000 do 3000 nepismenih, druga okraje z do 1500 nepismenih, tretja pa okraje, kjer je manj kakor 1500 nepismenih. V vseh treh skupinah se je vnelo med okrajih živahno tekmovanje, kje bodo najhitreje likvidirali analfabetizem. Vasi, ki bodo zmagale v letošnjem letu in dosegle najboljšie rezultate, bodo prejele za nagrado lepe knjižnice ali radioaparate. Mnogo nagrad pa je bilo razdeljenih že v dosedanjih kampanjah. Najboljši posamezniki pri pobijanju nepismenosti so prejeli do zdaj skupno okrog 3 milijone dinarjev nagrad.

Poseben problem je nadaljnja izobrazba ljudi, ki so se naučili pisati in brati. Da bi prebudili v njih ljubezen do knjige, so začeli izdajati posebna »ljudska berla«, v katerih so zanimivi in zgoščeni sestavki, ki posredujejo tečajnikom moderne in napredne pojme o življenju in svetu. Do zdaj je izšlo že nekaj takšnih zvezkov v prikladni obliki, velikem tisku in lahkem slogu. Od teh »ljudskih beril« si obetajo veliko uspeha, ker se je izkazalo, da ljudje z veseljem posegajo po teh knjigah, katerih naklada je dosegla 30 do 40.000 izvodov.

Ker je napredna knjiga le počasi prodirala v hrvaško vas, je prosvetna oblast organizirala potujoče knjižne razstave na kamionu, v vagonu in na ladjih. Te potujoče razstave obiskujejo celo najbolj oddaljene kraje in zaznamujejo velik uspeh. Ladja z razstavljenimi knjigami je obiskala v poldrugem mesecu 17 otokov, obiskalo pa jo je nad 35.000 ljudi. Enak uspeh sta doživeli razstavi na kamionu in v vagonu. Do zdaj je bilo prodanih za četr milijona dinarjev knjig.

Hrvaško ljudstvo zelo ljubi pesmi v desetercu. Dogaaja se, da posamezne ljudske prosvetne skupine pošiljajo poročila nadrejenim forumom v stihih, to je v desetercih, in da ponekod nadarjene ženske »prevedejo« cele članke iz časopisov ali revij in jih v obliki desetercev prednašajo nepismenim ljudem pri večernih »prejajh« itd. Zato bo tudi eden iz-

Nove knjige in revije

Prejeli smo: Popotnik. List za vzgojo, prosveto in kulturo. Številka 9—10. Leto LXIV. Odgovorni urednik France Ostaneck. Ljubljana 1947. Ciciban. Mesečnik Izdaja »Mladinska knjiga«. Urednik Josip Ribičič. Štev. 3. Ljubljana 1948. Naša fotografija. Mesečnik za stručnu i umjetničku fotografiju. Štev. 1. Osijek 1948.

kraje, kjer so se odigrali pomembnejši borbeni spopadi, kjer so padli narodni heroji, kjer so bili streljani talci, kjer so bile ustanovljene brigade, pa more veljati smiselno, to se pravi prirodni prostor mora ostati, kakor je bil, dodati mu moremo le kak spomenik, ploščo ali kaj podobnega, kar naj prirodno okolje dopolni oziroma razločimač.

Načelo ohranit in varovati spomenik tak, kakršen je bil, moramo, pa naj ga tolmaitično doslovno ali smiselno, izjaviti v vsakem primeru, nikoli ga ne smemo opustiti, in se na kraju sarnem, to je v prirodi zadovoljiti z rekonstrukcijo. Rečimo, da bi se vse barake na bazi Izvršnega odbora OF na točki 20 v Rogu porušile, iz onesel in ga porabili kjer koli za kar koli, čez nekaj let pa se spomniti, da je vendar škoda, da ni več tako dragocenega dokumenta in domovinske vojne in bi napravili novo bazo sicer prav tako, kakršna je bila, bi vendar ta ne bila nikak dokument dobe IO v Rogu, temveč le rekonstrukcija v celoti, ali kratko kopija, ki za historično bolanje ljudi ne more imeti nobene vrednosti. Rekonstrukcija ali kopija spada samo v muzej, nikoli pa v zgodovinski prostor. Na tem primeru moremo videti, kako tudi pri spomenikih iz dobe narodno-osvobodilne borbe velja splošno načelo spomeniškega varstva: hraniti in varovati, ne pa obnavljati. Kar je propadlo, je pač propadlo. Naša naloga mora biti, rešiti in varovati vsaj tisto, kar je še ostalo.

Temeljna naloga za varovanje spomenikov iz dobe narodno-osvobodilne borbe in marajo biti ista kakor za vse ostale zgodovinske spomenike. Predvsem mora veljati načelo ohranit in varovati vsaj tisto, kar je bilo v uporabi med zgodovinskimi dogajanjem, katerega dokument je. To načelo more veljati za baze, tehnike, bolnišnice in različne mučilnice popolnoma doslovno, za

membrno vlogo, vendarle niso vsi enakopomenski. Pomen nekaterih bo splošnega značaja, drugih bolj lokalnega. Stopnja pomembnosti katerega spomenika pa ni vedno enaka stopnji njegovega političnega pomena, temveč je odvisna tudi od stopnje ohranjenosti dotičnega spomenika. Načelo prvinske skrbi za kak spomenik bo zato moralo poleg politične pomembnosti upoštevati v prvi vrsti stopnjo njegove ohranjenosti in s tega vidika izjaviti določila zakonske zaščite nad spomeniki. Ti spomeniki bodo naravno zahtevali več pozornosti, več skrbi, več strokovnega znanja in končno tudi več možnosti za njihovo ohranitev. Praktično izvajanje spomeniškega varstva spomenikov iz dobe narodno-osvobodilne borbe bo navezavo v skladu z razdelitvijo pomembnosti posameznih spomenikov na centralne in izvencentralne organe, in to okraje ali celo lokalne v pravem smislu besede. Potreba po takojšnjem zaščitenju in nato izvajanju zaščite je pa danes že nujna, če nečemo, da se ne napravi na spomenikih dokončno nepopravljiva škoda. Rešiti spomenike iz dobe narodno-osvobodilne borbe pred razpadom, jih zavarovati in zaščiti je samo eden od namenov njihove zakonske zaščite. Z ohranitvijo spomenikov iz domovinske vojne bomo posejevali rodovno neposredne priče junjskega, revolucionarnega značaja v razvoj slovenskega naroda. Pri vsakdanjem delu kakor v morebitnih kritičnih dobah naj bodo borci iz protifašistične vojne bodočim rodovno lep vzgled, kako se je treba boriti za boljše življenje. In njih naj črpa d uba borbenosti in vztrajnosti, ponosa in požrtvovalnosti v ljubezni do domovine. To pa je moralni kapital spomenikov iz dobe narodno-osvobodilne borbe. Francž Brezar.

V izpolnjevanju plana elektrifikacije smo dosegli pomembno zmago

Gorenjski visokonapetostni daljnovod je dograjen in že dovaja jeseński železarni električno energijo

Ljubljana, 13. febr. V okviru petletnega plana elektrifikacije je bila večerj dokončno izpolnjena važna naloga zveznega značaja. Dograjen je bil gorenjski daljnovod za napetost 110.000 voltov, ki je del našega bodočega visokonapetostnega napajalnega omrežja, ki se deloma že v obratu, deloma pa se še izgrajuje. To omrežje povezuje med seboj velike kalorične in vodne elektrarne, dviga ekonomičnost obratovanja elektrarn in omogoča naši industriji nemoleno obratovanje tudi v primeru okvare v katerikoli elektrarni ali ob nizkem vodostaju.

Gorenjski daljnovod, ki je priključen na transformatorsko postajo v Črnučah, bo zaenkrat dovajal električno energijo jeseński železarni, kjer silno naraščajoča poraba zaradi gradnje novih proizvodnih oddelkov. Po gorenjskem daljnovodu bo posledje dobivala železarna tok neposredno iz zvezne napajalne mreže. S tem je bila premagana velika težava, ki je doslej ovirala razvoj ene najvažnejših industrij v našem petletnem planu. Kasneje, ko bodo v zgornjem toku Save zgrajene električne hidrocentrale, bo postal ta daljnovod zvezni daljnovod za vse te hidrocentrale.

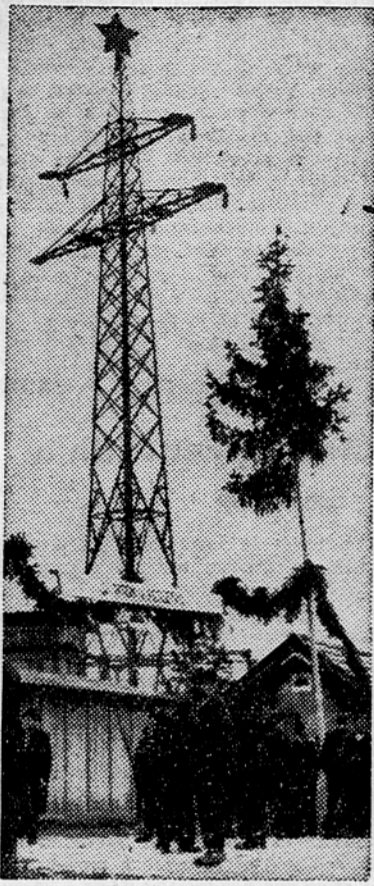
Na svečano okrašen bazi Elektrorenosa pri črnuški transformatorski postaji se je večerj zbral delovni kolektiv ki proslavi svoje velike delovne zmage. Poleg delavstva, udarnikov, vodstva Elektrorenosa in uprave za gradnjo daljnovoda so se proslave udeležili zastopnik zveznega ministrstva za električno gospodarstvo inž. Mučalov, zastopniki predsedstva vlade LRS, gradbenega ministrstva LRS, ministrstva za delo LRS, predstavniki »Gradisce« in Državnih elektrarn Slovenije ter direktor jeseński železarn inž. Torkar. Po nagovoru predsednika sindikalne podružnice tov. Hrastarja je direktor Elektrorenosa tov. inž. Stanko Fras orisal potek dela. Izrekel posebno priznanje udarni-

ko Hleb, Ivan Pretnar in Alojz Kranjc; iz daljnovega Maribor—Dravograd pa Miha Mirkac, Jože Glušič, Stanko Serušnik, Oto Račnik, Anton Kolar in Jernej Kresnik.

Gorenjski visokonapetostni daljnovod je zgrajen na železnih in betonskih nosilcih. Od Črnuč do Police je 118 železnih nosilcev, ki jih je izdelala jeseński železarna. Naprej pa tečejo žice po betonskih nosilcih, ki jih je izdelalo podjetje »Gradisce«. — Gradnja daljnovega je značilen primer najtesnejšega sodelovanja med zveznimi in republikanskimi podjetji, primer edinstva delovnih kolektivov, ki so s skupnimi silami izvršili ogromno in važno nalogo. Poleg Elektrorenosa so pri gradnji sodelovali »Gradisce«, jeseński železarna in Drž. elektrarne Slovenije.

Daljnovod so pričeli graditi v maju 1947. Da bi se delo čim bolj pospešilo, je bil 18. novembra sestanek predstavnikov jeseński železarn in Elektrorenosa. Železarna se je zavezala, da bo do konca januarja 1948 izdelala vse železne nosilce. Elektrorenos pa je postavil obveznost, da bo 30 dni po dobavi zadnjega nosilca stekel tok po daljnovodu v jeseński železarno. Računali so, da bo pričel daljnovod dovajati tok na Jeseńce nekako v prvi polovici marca 1948.

Toda na Jeseńcah so delavci pritisnili z vrazjim tempom, zavedajoč se, kako važen je za železarno daljnovod, ki bo dovajal tako potrebno energijo. Namesto do 30. januarja so izdelali zadnji železni nosilec že do 24. decembra, torej 36 dni pred rokom. Spritico tega presenetljivega uspeha jeseńskih železarjev je tudi Elektrorenos napol vse sile. Mobiliziral je za gradnjo gorenjskega daljnovega tudi kadre iz Slovenjegrađa in St. Petra v Savinjski dolini. Le na ta način je bilo mogoče ohraniti ravnesvetoje v tekmovalstvu z Jeseńcami. In namesto v 40 dneh je Elektrorenos s svojimi

32 metrov višok izhodni nosilec gorenjskega daljnovega, na katerem bo stalno žarela rdeča zvezda kot simbol velike delovne zmage

človeških naporih in predanosti veliki nalogi.

»Deževno vreme nam je strahotno razmočilo teren, da smo komaj dovažali nosilce. Težko obloženi avtomobili so nam občili globoko v razmešanem terenu. Včasih smo tak tovor komaj z dvema motorjema izvlekli iz blata in mokre zemlje. Toda prav nobena zapreka in zagoda nam ni mogla streči železne volje. Vsi smo čutili v sebi, kako nas prevzema čudovita ljubezen do Jeseńca. Fantje so premočeni in dežju visoko gori na nosilcih, vezali, pritrjevali in z akrobatsko točnostjo izpolnjevali svoje naloge. Drugi so do pod kolena bredli po blatu in postavljali nosilce z največjo nagljo, da bi jih naslednja delovna skupina ne presenetila. Veliko preglavice nam je nasolila Sava, ko smo morali čez njo potegniti žico. Saj ni mogoče vsega naštetih...«

Naši delovni ljudje so sedaj svojo nalogo častno izpolnili do kraja. Do Jeseńca so postavili daljnovod, ki bo omogočil železarni velik razmah ter ji jamčil nemoten dotok energije. Naš kvalificirani kader in naš delovni človek, ki je stal do kolena v razmočeni zemlji in vlekli žico proti Jeseńcu, zaslužijo za svoje delo odkritično priznanje. V petletnem planu je bila z dograditvijo gorenjskega daljnovega izpolnjena ena izmed velikih nalog. »S tako težko priborjenimi izkušnjami se bomo sedaj lotili nove naloge! mi je dejal elektromonter udarnik Petkovšek za slovo.

lgž.

Sestanek aktivistk AFŽ v Dravogradu

Dne 5. II. je bila v Dravogradu konferenca žena. Okrajna sekretarka tov. Marta Klobučar je v jedrnatih besedah orisala pomen II. kongresa AFŽ.

Preručje aktivistk je razvidna posebno kulturno-prosvetna razgibanost našega okraja. V Vuzenici so imeli pribojevalni in šivalni tečaj. Tečaj je obiskovalo 19 tečajnic. V tečaju so imeli tudi dobra politična in strokovna predavanja. Tovarišice absolutne tečaja bodo lahko zaposlene v krajevni šivalnici. Po zaključku prvega je bil takoj organiziran drugi tečaj in vlada spričo pomanjkanja primernih prostorov nekaj tečajnic odkloniti za tretji tečaj.

V Marenbergu je razgibal naše gospodinje gospodinjinski tečaj.

Tečaj so tudi v Vuhredu, na Muti, v Črni in v Gušanju ter v Kotljah. V Dravogradu bo tečaj za oparjanje, v Podgorju pa za pletenje in šivanje.

V zvezi z masovnimi sestanki, ki so bili po posameznih krajevskih odborih AFŽ, so bila tudi predavanja in sicer 11 predavanj »Žena in petletni plan«, 5 predavanj je obravnavalo referat Vide Tomšičeve, 24 predavanj naloge LF in AFŽ ter združništva, 1 predavanje »Žena nekaj danes«, 3 zdravstvena predavanja, dalje predavanje o vzgoji otrok. Glede tečajev je AFŽ Dravograd predkongsno obvezo izpolnila.

Tudi v Tednu Fronte so se pokazale naše žene dobre iniciatorke, saj so nanovo pridobile 817 članov OF.

V zvezi z gradnjo združnih domov so žene v večini primerov dobre organizatorice. Med prvimi so žene Marenberga in Kotelj.

V predkongsnem času je bilo opravljenih 1757 ur, saj so žene nudile vso pomoč pri ustanavljanju Doma igre in dela, pri čiščenju in pranju perila, šivanju oblek, pospravljanju sirotišnic itd.

Akcija za pomoč Primorskim otrokom je dosegla din 15.526.

Kjer bodo gradili združne domove ali v krajih, kjer bodo obrabovale poljske opke, bodo pomagale mladinske brigade, bodo žene poklicane prevzeti zanje skrb za prehrano in stanovanje.

Zaenkrat že prevzemajo te obveznosti žene v Pamečah in v Selah.

V KAMNIŠKEM OKRAJU HITIJO S PRIPRAVAMI ZA ZGRADITEV ZADRUŽNIH DOMOV

Izmed vseh krajev v kamniškem okraju, ki bodo gradili kmečke združne domove, so najbolj delavni v Radomljah. Ž vsi restnojto so se lotili tega dela, zavedajoč se, da jim je tak dom nujno potreben. V svojem prizadevanju, da bi bil dom čimprej zgrajen, so lahko za vzgled vsem ostalim krajem, ki se pripravljajo na gradnjo.

Pretekla nedelja je bila že druga, ko so delali za združni dom. Na gradilišču se je zbralo 50 ljudi, ki so pripravljali pesek, mivko in les. Čistili so stare ruševine, iz katerih se bo dvignil združni dom. Sodelovalo je tudi 17 volnikov, ki so zvozili na gradilišče 80 kubik met-

rov peska in mivke. V njihovem prizadevanju, da bi imeli prvi združni dom v okraju, jih je podprla tudi okrajna uprava gradenj. Dodelila jim je cementa, katerega so prepeljale v Radomlje mladinke OLO Kamnika Gabrijela Rožič, Marica Kopic, Justa Lanišek in Francka Virjent Same so v Kamniku natovorile na kamion 4.000 kg cementa, ga prepeljale v Radomlje in ga tam zopet iztovorile. Nato so se pomagale domačinom pri ostalih delih.

Tudi v Lukovici in Moravčah so pričeli s prvimi deli. V Mengšu so za združni dom kopali pesek in pripravljali gramoz.

Prvi temeljni kamni za združni dom v Zbigovcih

Da podprejo graditev združnih domov z denarnimi sredstvi, imajo nekateri KLO v načrtih razne prireditve večjega obsega, kakor n. pr. tombole, festivale, igre in podobno. Med prvimi, ki je tako večjo akcijo za združni dom pri nas že izvedel, je KLO Zbigovci pri Radgoni, ki je v soboto in nedeljo s svojo igralsko skupino, v kateri je zajeta vsa vas, uprizorila Frana Žižka množično igro »Miklova Zala« in s tem postavil prve temeljne kamne za združni dom, ki ga hočejo Zbigovčani na vsak način še letos graditi. Zbran imajo že les ter že pripravljajo drug gradbeni material, med tem ko jim je ta prireditve pripomogla tudi do večje vsote denarja, ki bo pri gradnji doma poleg delovnik rok tudi potreben.

Igra, ki jo Zbigovčani, dokler še nimajo svojega združnega doma, v katerem bo prostorna dvorana za igre in kino, vprizorili na odru prosvetnega doma v Gornji Radgoni, je uspela nad pričakovanje in je presenetila. Dosegla je moralen in gmeten uspeh. Scensko je oder opremil tovaršič Ivavic iz Maribora, kostumi so bili izposojeni od mariborskega gledališča. Pri igri je, lahko rečemo — sodelovala vsa vas. Pozitvnovalno se je vrgla na priprave mladina, pa tudi starejši niso zaostajali. Igralska skupina lahko služi za vzgled ostalim igralskim skupinam v okraju. Pri igri

je sodelovalo nad 60 ljudi. Tu si srečal odrasle ljudi — 50-letnike, ki so morda prvokrat nastopili na odru, pomehane in povezane z mladino v eno. Če pomislimo, da je morala vsa ta velika igralska družina hoditi po večerih po tri četrte ure daleč na vaje in to večkrat po hudo blatnih poteh, bomo znali še bolj oceniti njihovo pozitivnovalnost. Kulise za predstavo so bile nove. Izdelali so jih po načrtu slikarja, razen slikanja, sami. Dva dni in dve noči so neprenehoma pele žage, sekire in kladiva. Sami so zbrali les, sami so bili mizarji in tesarji in strugarji. Kulise so potem slovesno prepeljali na vozeh v Radgono. Režiserjema zakoncem Roškarjevičima, ki sta razen režije odigrala glavni vloži, gre za postavitev tega odskega dela vse priznanje. Vsi gledalci — bilo jih je v obeh dneh okrog 2000 so bili z izvedbo zelo zadovoljni. Igralska skupina Zbigovci bo v nedeljo gostovala v igro pri Sv. Juriju ob Ščavnici, dalje bo še enkrat vprizorila igro posebej za gimnazijo in osnovno šolsko mladino in še posebej za odrasle v Gornji Radgoni. Gostovala bo tudi po drugih krajih okraja. Med tem, ko je letos nevezana igralska skupina še na sosedne odre, pa bo v drugem letu svoje kulturno-prosvetno delo lahko pokazala na odru lastnega in z lastnimi sredstvi in delovnimi močmi zgrajenega združnega doma.

kih zdrug za manjšim okolišem. Ljudstvo to razume in ta načrt tudi z veseljem pozdravlja. Se nikoli niso bili združni; sestanki tako obiskani, tako žvažni in zanimivi. Prekmurški kmet se v veliki meri zaveda, da živi v novi dobi, ki zahteva od njega novo življenje; zaveda se, da bo z umnim in planskim gospodarstvom dvignjen tudi njegov življenjski standard, ki ni bil nikoli rožnat. Mali prekmurški človek je prišel do spoznanja, da je končno tudi zanj nastopila doba, ko bo lahko postal napreden kmetovalec, dober gospodar v korist sebe in skupnosti. To niso več prazne fraze, temveč dejstvo. Zdrušniki se zanimajo za vsa aktualna vprašanja, vedeti hočejo in biti poučeni o vsem. Zanimaja jih, kako bo z zemljo, da li bodo dobili dovolj umetnih gnojil, odkod jih bodo dobili, kako bo z ustanavljanjem traktorskih postaj, kako bo nova zadruga na vasi odkupovala ali bo odkupovala vse kmetijske prideleke, tudi žvino, sadije, les; da li bo oskrbovala zadrušniki z raznim semenjem, kako bo posređevala pri zamenjavi kmetijskih pridevkov z industrijskimi proizvodi itd.

Prekmurški kmet si želi tudi kulturnega življenja, dvigniti hoče tudi svojo kulturno raven. Zato pa ga tudi zanima, kako bo z gradnjo združnih domov. Največkrat pade na sestankih vprašanje, kakšen bo združni dom, ali bo imel tudi dvorano z odrom za prireditve in drugo. Zgraditi v svoji vasi združni dom — to je danes želja in cilj vsakega zadrušnika. Seveda, zadrušniki se zavedajo tudi tega, da bo pri vsem treba še veliko dela, delovnih žrtev. Zavedajo se tega, zato so pa tudi pripravljeno napeti za uspešno reorganizacijo zadrushništva vse svoje moči. Kje se bo kopala zemlja za opeko, odkod dovažal gramoz, pesek itd. so vprašanja, ki se rešujejo in tudi ugodno rešijo na sestankih zadrushnikov. Ljudje so pripravljeno pomagati, hočejo delati, hočejo graditi, ker vedo, da bodo gradili sami sebi. V ta namen so ponekod že izvolili pripravljene odbore za osamosvojitve svojih poslovalnic in gradnjo domov. Okrajna poslovna zveza v M. Soboti dela pri tem v soglasju z organi ljudske oblasti. Formirala se je že Uprava za gradnjo združnih domov pri Okrajnem odboru OF v M. Soboti. Gradnja združnih domov in reorganizacija v splošnem, se bo izvajala na širok bazi, s sodelovanjem vsega ljudstva, vseh množičnih organizacij. Tudi mladina bo sodelovala v tej veliki akciji. Samo v M. Soboti se bosta formirali dve mladinski brigadi, ki bosta pomagali pri gradnji združnega doma.

Pereče je še vprašanje kadra. V M. Soboti je tromesečni zadrushni tečaj, katerega obiskuje čez 40 tečajnikov. Precejšnje število mladincev obiskuje tudi tečaje za gospodarske poslovalce v Rogiški Satini in drugod. Z usposobitvijo teh tečajnikov za dobre in sposobne zadrushne nametnešce — zadrushne aktiviste — je pričakovati splošen dvig zadrushništva v Prekmurju. J. V.

Tudi v murskosoboškem okraju nočejo zaostajati

Mladina mursko-soboškega okraja je po vseh vaseh, kjer bodo gradili združne domove, že pričela z delom. S svojim vzgledom je pritegnila tudi starejše, tako da je delo v polnem teku. Najlepši primer uspešnega dela pri graditvi združnega doma nam daje mladina iz Lončarovec, ki je s svojim vzgledom pritegnila k delu vsa vas in kjer imajo pripravljeno za graditev že veliko materiala. Najprej je 9 mladincev pričelo kopati glino. Ti so k delu pritegnili še ostalo mladino, za katero tudi starejši niso hoteli zaostajati. V vasi je okrog 50 hiš, od katerih prav vsaka sodeluje. Izkopali so že 30 kubik metrov glin, pripravljeno je skoraj ves gradbeni les, izkopali in dostavili so že na gradilišče 15 kubik metrov kamna in okrog 20 kubik metrov apnenca.

V vasi Otovci je pričela mladina prve dni februarja kopati glino. Danes je imajo izkopane 28 kubik me-

trov. Pripravljenih imajo tudi že 150 kubik metrov drv za žganje opke. Poleg tega so zbrali 5000 din.

Vaščani iz vasi Rakičan so s prostovoljnimi delom podrl star hlev, iz katerega so dobili 2700 kosov opke, jo očistili in prepeljali na gradilišče. Tu je mladina osnovala mladinsko četo, ki je stalno na delu. V Hodošu, obmejni vasi, imajo zbrana denarja 30.000 din ter izkopane že 20 kubik metrov kamna. Posamezni kmetje pripravljajo les za združni dom. V Dankovcih imajo temelje združnega doma že dozidane, kopljejo pesek in pripravljajo deske.

Ceprav je bilo že prvotno število domov, ki jih nameravajo zidati v okraju, zelo visoko, sta se na novo priglasili še dve vasi, in sicer Markovci in Cepinci. Tako bodo letos zidali v mursko-soboškem okraju 30 združnih domov. Tg.

Tudi pri nas se bo razširilo združništvo

Kakor povsod, tako tudi v okraju M. Sobota, stopa v ospredje združno vprašanje. Reorganizacija združništva vzbuja splošno zanimanje prebivalstva okraja. Temu so dokaz številni sestanki zadrushnikov po posameznih krajevskih ljudskih odborih, kjer prebivalstvo z veliko merno in razumevanjem sprejema predloge in načrte naših ljudskih oblasti, za dvig in nadaljnji razvoj ljudskega zadrushništva. V okraju sicer obstoja že 9 samostojnih, centralnih »Naproze«, vendar pa — vzemimo za primer samo »Naprozo« M. Sobota, ki ima na

podeželju še vedno 22 poslovalnic — so te zadruge vse preimale elastične, negibne in članstvu v gotovi meri tuje. To je povsem razumljivo. Dejstvo je, da so bile te centralne zadruge doslej res preobremenjene z delom, njih delo se večkrat ni moglo povsem načrtno izvajati; bilo je v marsičem nepopolno.

Da to stanje čimprej preneha, je Okrajna poslovna zveza v Murski soboti energično pričela z reorganizacijo in decentralizacijo velških, centralnih »Naproze« iz katerih bodo ustanovili čimveč samostojnih, kmeč-

Mladina kamniškega okraja je polagala obračun

V nedeljo je bila konferenca mladine okraja Kamnik. Na tej konferenci je mladina polagala obračun o delu v letu 1947. Kljub pomankljivostim na nekaterih področjih dela so bili v preteklem letu doseženi veliki uspehi. V okraju je 75 mladinskih aktivov, ki imajo 3125 mladincev in mladink, kar pa vsekakor ne zadovoljuje; zato bodo morali aktivci v letošnjem letu posvetiti vso skrb, da pritegnejo čim večji odstotek še neorganizirane mladine.

Graditve proge Šamac—Sarajevo se je udeležilo 255 mladincev in mladink na republikanske akcije — na graditev gozdnih cest pa je odšlo 45 mladincev in mladink. Dalje se je mladina udeleževala različnih akcij v okraju in pri tem izvršila dela v vrednosti 302.940 dinarjev.

V minulem letu je bilo na novo formiranih 5 tovarniških in 6 vaških aktivov.

V kulturne aktivne in društva je bilo zajeto 218 organiziranih mladincev in mladink. Fiziokulturno značko je dobilo 55 mladincev, in to 39 mladinskih, 3 bronaste, 12 srebrnih in 1 zlato. Za leto 1948 pa je za posamezne znake prijavljenih 442 mladincev in mladink.

V okraju je bilo v preteklem letu 41 pionirskih odredov s 4658 organiziranimi pionirji. V tem letu se bo mladinska organizacija resneje lotila vzgoje v pionirskih organizacijah.

Letos bo mladina polagala največjo skrb na aktivizacijo mladine za graditev kmečkih združnih domov. Vsi aktivci bodo formirali vode, iz katerih se bodo v posameznih gradiliščih formirale čete. Vode in čete bo na posamezna gradilišča razporejal okrajni odbor LMS. Na ta način bodo vsi

aktivci vključeni v graditev združnih domov.

Tudi mladina iz tovarni in podjetij bo sodelovala pri gradnji združnih domov. Izdelovala bo predmete, ki so potrebni pri graditvi. Tako je mladina tovarne upogujenega pohištva na Duplici sklenila, da bo izgotvila vsu potrebno opremo za dvorano doma, ki bo prvi zgrejen. Mladina tovarne »Titane« pa bo skupno s sindikalno podružnico izdelovala okovje. Za to okovje bo mladina vsega okraja pričela zbirati staro železo. Mladina upa, da bo v okraju nabrala 50.000 kg starega železa.

V pomoč opekarnam bo priskočilo 260 mladincev, ki bodo delali tam 1500 ur.

Tudi na obeh srednjih šolah v okraju bodo osnovane stalne delovne brigade, ki bodo delale na gradiliščih združnih domov. Za graditev Nove Gorice bo prispeval okraj 265 mladincev.

Konferenca mladine ni razpravljala samo o delu, temveč tudi o ideološki strokovni izgraditvi naše mladine. Sklenjeno je bilo, da se poleg že obstoječih kmečko nadaljevalnih tečajev osnuje še 9 tečajev, ki bodo zajeli še nadaljnjih 160 mladincev in mladink.

Prav tako bo mladina poskrbela, da se bo pomladanski setveni plan izvedel 100% — no v vseh okrajih okraja. Prav tako bo mladina sodelovala z ljudsko oblastjo pri izvajanju vseh gospodarskih nalog.

Da se po naših tovarnah dvigne produkcija in preseže letni plan, bo po vseh tovarnah, kjer koli bo le mogoče, mladina uvedla brigadni sistem dela.

Za pozitivite fiziokulturnega dela v tovarni in na vasi bo v letošnjem letu

organiziranih 10 novih vaških fizikulturnih aktivov in 5 tovarniških.

Srednješolska mladina se bo v drugem polletju šolskega leta še bolj poprijela učenja, tako da bo odstotek negativnih ocen ob sklepu šolskega leta čim nižji.

Delovni polet naše mladine daje poročstvo, da bodo na konferenci sprejeti sklepi tudi dejansko izvršeni.

Delo kmečkih ženskih goriškega okraja

Kmečke ženske goriškega okraja izkorščajo dolge zimске večere za izobrazbo in politično vzgojo, organizirajo posvetovalnice in razne tečaje. Doslej imajo materinske in dečje posvetovalnice v Ajdovščini in Sempasu, ustanovljene pa bodo tudi v Solkanu in Vipavi. V Kanalu imajo tedenska strokovna predavanja o gospodinjstvu in načrtnem gospodarstvu, dočim imajo v Desklah prikorjevski tečaj, katerega se udeležuje 20 žena.

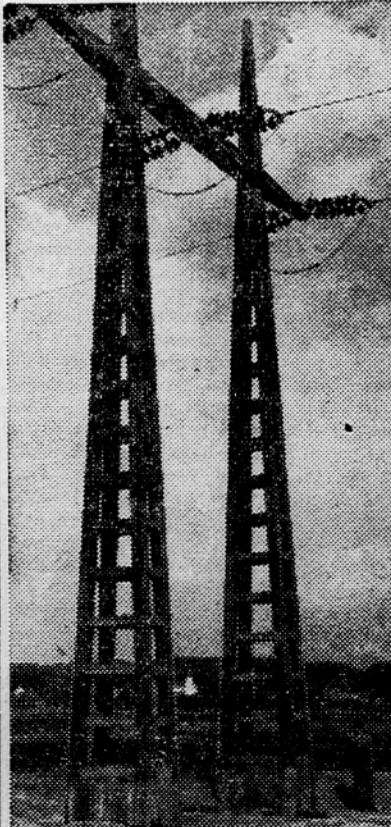
Skupina udarnikov, ki so se najbolj odlikovali pri gradnji gorenjskega daljnovega in v veliki meri pripomogli s svojimi napori, da je bil daljnovod predčasno dograjen

kom ter jim razdelil udarniške izkaznice. S proslave sta bili poslani zveznemu ministru za električno gospodarstvo inž. Petroviču in predsedniku vlade LRS Mihi Marinku podzdravnj brzojavki, v katerih se delovni kolektiv za gradnjo daljnovega in električnega omrežja zavezuje, da bo kot mož beseda izpolnil vse naloge petletnega plana.

Točno ob 17. uri je direktor jeseński železarn tov. inž. Torkar vključil na transformatorski postaji električni tok v novi daljnovod. Nekaj velikega in pomembnega se je zgodilo v tej sekundi. Pogledi delavcev so drhteče obviseli na njegovi rokhi, ki je segla na priključevalni zvzd. Z rahlim sunkom je zabrnelo in tisti hip se je električna energija kakor divja kri pognala po žicah proti Jeseńcu. Sele nato so delavci spet zajeli sapo. Prezvel jih je občutek sreče, nečesa velikega, ponosnega. »To je za naše Jeseńce! Tako, zdaj je že pri njih, zdaj jo imajo. Stavim, da so naši jeseński tovaršiči ta hip močno veselili. Te žice, ki teko čez stotere železne in betonske nosilce, so nas še tesneje povezale v delovnem tovarštvu...«

V transformatorski postaji smo potem nepremično viseli z očmi na amperometru na črni marmornati plošč. Kazalec je lezel višje in višje. Zunaj je na koncih visokega železnega nosilca zažarela kot zmagovit simbol rdeča zvezda. »Vse je v redu!« si je z zadovoljnimi nasmehom oddahnil obratovodja transformatorske postaje udarnik Anton Murovec. Čutili smo, da se ta hip godijo na Jeseńcah velike stvari. Kazalec na amperometru je pričel divje nihati in poskakovati: z 20 na 40, na 50, na 20, pa na 60 in 70. »Jeseńce delajo z našim tokom! Obremenitev se hipoma menjava. Na 60, na 70! Zdajje so morda pognali v valjalni stroj ogromen ingot. Ali vidite, kako požira ta žareča klad električno energijo? No — zdajje je obremenitev ponehala, žareča klad se je prebila skozi stroj. Jeseńce delajo z novim tokom!

»Kdo bi si mislil, da bo šlo vse tako gladko,« so se zadovoljni razhadjali delavci z okrašene baze. Posebno ponosni so odhajali udarniki. Pri gradnji daljnovega so bili zaposleni poleg delovnega kolektiva za gradnjo daljnovega Črnuče—Jeseńca tudi delavci kolektiva daljnovega Laško—Velenje iz St. Petra v Savinjski dolini in kolektiva daljnovega Maribor—Dravograd iz Slovenjegrađa. Na večerjajo proslavi so bili v delovnem kolektivu daljnovega Črnuče—Jeseńca progllašeni za udarnike Anton Murovec, Karel Petkovšek, Stanko Zadnikar, Janez Sever, Gustl Poznič in Slavko Udovič; iz daljnovega Laško—Velenje Ivan Kog, Ivan Nahtigal, Vin-

Dvostebni betonski nosilec na gorenjskem daljnovodu, ki jih je izdelalo gradbeno podjetje »Gradisce«

Mali oglasi
Oglasni oddelek
telefon št. 38-32
vodja oddelka tel. št. 38-33

SLUŽBO IŠČEO
GOSPODINJSKA POMOČNICA, samostojna, išče službo, Prosim samo po pisni ponudbi: Anica Remec, Streliška ulica 2. 4332-1

SLUŽBO DOBE
PISARNSKO MOČ, žensko ali moško, sprejemajo takoj. Hrana po dogovoru. Vinko Flirin, mlinar, Ihan, 4098-2

MESTNO PREVOZNO PODJETJE
sprejme v službo
1 tehničnega URADNIKA
in
2 pomožni PISARNSKI MOČI

„MEPROM“, Tyrševa 36.
Sprejemamo več dobrih PISARNSKIH MOČI, BLAGAJNICAR, KUHARJEV(-IC), NATAKARJEV(-IC), KLETARJEV, DELAVCEV, SNAZILK.

NAPROZA v Ljubljani
obveščajo svoje članstvo da se v današnjem dnu preseli NJENA POSLOVALNICA MANUFATURE s Kongresnega trga v Stritarjevo ul. št. 5.

ZASLUZEK
KIDOR SE HOČE BREZPLACNO naučiti samobrambe, naj pošlje svoj naslov na oglasni oddelek SP pod Jiu-Jitsu, 4221-4

PRODAM
SADIKE zlahnega ribeza prodam in Prilozite frankirano kuvertico. Dolinšek, Kamnica pri Mariboru, 3960-5

PLINSKI RESO, emaljiran, 4332-5
SPORTNI VOZICEK, štiri panje čebel in mosko kolo prodam, Trunkelj, za Gradom št. 1, 4327-5

KURIRJA
s takojšnjim nastopom, mlajšo moč in šče:
ČASOPISNA AGENCIJA SLOVENIJE TYRŠEVA CESTA 3.

NAPROZA KRIŽE NA GORENJSKEM
i šče
upravnika
ki bo več voditi zadrugo s tremi poslovalnicami. Nastop takoj. — Pisemne ponudbe s kratkim življenjepisom poslati UPRAVI NAPROZE KRIŽE.

RADIOCENTER
LJUBLJANA, Cankarjeva 3,
MARIBOR, Trg Svobode 6,
CELJE, Prešernova 15 in
PTUJ, Slomškova 9.

Anodne baterije na zalogi
Imetniki baterijskih sprejemnikov lahko nabavijo baterijo proti priložnosti pošne prijavnice pri RADIOCENTRU.

KRMILNO PESO prodam. Sp. Brniki št. 38 pri Kranju, 4213-3
MOSKO KOLO prodam. Stožice številka 78, Rotar, 4188-5

KUPIM
PISALNI STROJ, pisarniški model, brezhiben, kupimo. Takojšnje plačilo. Ponudbe na oglasni oddelek pod Strojevi, 4100-6

ZAMENJAM
Plosčatega železa 70-15, 70-10, 80-10, večje količine zamenjam za 40-8, 25-5, 26-5. Javiti se je na: Ambrožev trg 7, 4337-7

Navodila za nabiranje naročnikov Prešernove knjižnice
V zadnjem času dobiva Slovenski knjižni zavod vedno več vprašanj od posameznikov, institucij in tovarn, ali smejo postavljati poverjenike. Zato dajemo naslednja navodila:

Slovenski knjižni zavod.
rejev obraz je spačen in z osteklenimi očmi zastrmel vanj. Na čelu mu je zijala široka črna rana in čutil je, da ima glavo razbito tudi na temenu. Nekdo ga je pobil od zadaj. Najbrž ni bil takoj mrtev, pa mu je razbil še čelo.

Prostor je napolnil prah ometa, ki se je usipal pod krogli in stropa in s sten.
Tež je skozi okno odgovoril z rafalom in se spet umaknil. Nemci so udarili z ročnimi bombami, ki so se oglašujoče razstreskale pred hišo.

NEPREMICNINE
MANJŠO HIŠO z vrtom v Ljubljani ali bližnji okolici kupim. Naslov v oglasnem oddelku, 4065-8

V NAJEM
SHRAMBO za pohištvo iščem proti plačilu ali dam brezplačno v najem veliko njivo za Bežigradom. Naslov v oglasnem oddelku, 4297-9

SOBE - STANOVANJA
TRISOBNO KOMFORTNO STANOVANJE v Bjelovaru zamenjam za tudi dvosobno nekomfortno na periferiji Ljubljane. Vse Selevšek, Bjelovar, Senoia ulica 14, Hrvaška, 4345-10

Umrla je moja ljuba žena naša zlata mamica, hčerka in sestra
Terezija Porenta
ROJ. KEBER

Franciške Klis
Pogreb predrage pokojnice bo v nedeljo, dne 15. februarja ob 15. uri z 2al iz kapele sv. Janeza na pokopališču k Sv. Križu, Ljubljana, Krk, Zagreb, dne 13. februarja 1948.

Za vedno nas je danes zapustila naša dobra, zlata mama, stara mama, tašča, sestra in tota
Franciška Penko
ROJ. ABRAM

Potrpi v nelzmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem da je po težki in mučni bolezni za vedno prenehan utripati plemenito srce naše najljubše ljubljene mamice, stare mame, krušne mame, tašče itd.
Globoko potrtil naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem da je po težki in mučni bolezni za vedno prenehan utripati plemenito srce naše najljubše ljubljene mamice, stare mame, krušne mame, tašče itd.

Globoko potrtil naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem da je po težki in mučni bolezni za vedno prenehan utripati plemenito srce naše najljubše ljubljene mamice, stare mame, krušne mame, tašče itd.

DVOsOBNO STANOVANJE v Ljubljani zamenjam za enako v Beogradu. Ponudbe pod Zamenjava na oglasni oddelek, 4342-10

ZAMENJAM lepo opremljeno SOBO ob Celovski cesti. Ponudbe pod Bliznje bolnišnični na oglasni oddelek, 4266-10

OSKRBO na dežel z dobro domačo hrano želi upokojenec zaradi spremembe zdrava. Pripravljen sem pomagati po možnosti pri delu. Ponudbe na oglasni oddelek pod Prednost Stajerska, 4172-1w

RAZGLASAM za neveljavno izgubljen knjižico od koleša št. 403276 znanke Puch, glaseco se na ime: Franc Abram, Senovica 157, 4308-14

Umrla je moja ljuba žena naša zlata mamica, hčerka in sestra
Terezija Porenta
ROJ. KEBER

Franciške Klis
Pogreb predrage pokojnice bo v nedeljo, dne 15. februarja ob 15. uri z 2al iz kapele sv. Janeza na pokopališču k Sv. Križu, Ljubljana, Krk, Zagreb, dne 13. februarja 1948.

Za vedno nas je danes zapustila naša dobra, zlata mama, stara mama, tašča, sestra in tota
Franciška Penko
ROJ. ABRAM

Potrpi v nelzmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem da je po težki in mučni bolezni za vedno prenehan utripati plemenito srce naše najljubše ljubljene mamice, stare mame, krušne mame, tašče itd.

DVOsOBNO STANOVANJE v Ljubljani zamenjam za enako v Beogradu. Ponudbe pod Zamenjava na oglasni oddelek, 4342-10

ZAMENJAM lepo opremljeno SOBO ob Celovski cesti. Ponudbe pod Bliznje bolnišnični na oglasni oddelek, 4266-10

OSKRBO na dežel z dobro domačo hrano želi upokojenec zaradi spremembe zdrava. Pripravljen sem pomagati po možnosti pri delu. Ponudbe na oglasni oddelek pod Prednost Stajerska, 4172-1w

RAZGLASAM za neveljavno izgubljen knjižico od koleša št. 403276 znanke Puch, glaseco se na ime: Franc Abram, Senovica 157, 4308-14

Umrla je moja ljuba žena naša zlata mamica, hčerka in sestra
Terezija Porenta
ROJ. KEBER

Franciške Klis
Pogreb predrage pokojnice bo v nedeljo, dne 15. februarja ob 15. uri z 2al iz kapele sv. Janeza na pokopališču k Sv. Križu, Ljubljana, Krk, Zagreb, dne 13. februarja 1948.

Za vedno nas je danes zapustila naša dobra, zlata mama, stara mama, tašča, sestra in tota
Franciška Penko
ROJ. ABRAM

Potrpi v nelzmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem da je po težki in mučni bolezni za vedno prenehan utripati plemenito srce naše najljubše ljubljene mamice, stare mame, krušne mame, tašče itd.

Ivan Kibič Stojan:
Ljudje onkraj reke
Rom, 75
Legel je in se po trebuhu odplazil po strmini. Srce mu je divje bilo, toda ustavil se je samo enkrat, ko je s puško zadel v kamen, da je zazvenelo železo. Precej časa je miroval in poslušal, ali so prestregli izdajalski zvenket.

Ljudje onkraj reke
Rom, 75
Legel je in se po trebuhu odplazil po strmini. Srce mu je divje bilo, toda ustavil se je samo enkrat, ko je s puško zadel v kamen, da je zazvenelo železo. Precej časa je miroval in poslušal, ali so prestregli izdajalski zvenket.

Ljudje onkraj reke
Rom, 75
Legel je in se po trebuhu odplazil po strmini. Srce mu je divje bilo, toda ustavil se je samo enkrat, ko je s puško zadel v kamen, da je zazvenelo železo. Precej časa je miroval in poslušal, ali so prestregli izdajalski zvenket.

Ljudje onkraj reke
Rom, 75
Legel je in se po trebuhu odplazil po strmini. Srce mu je divje bilo, toda ustavil se je samo enkrat, ko je s puško zadel v kamen, da je zazvenelo železo. Precej časa je miroval in poslušal, ali so prestregli izdajalski zvenket.

Ljudje onkraj reke
Rom, 75
Legel je in se po trebuhu odplazil po strmini. Srce mu je divje bilo, toda ustavil se je samo enkrat, ko je s puško zadel v kamen, da je zazvenelo železo. Precej časa je miroval in poslušal, ali so prestregli izdajalski zvenket.

Ljudje onkraj reke
Rom, 75
Legel je in se po trebuhu odplazil po strmini. Srce mu je divje bilo, toda ustavil se je samo enkrat, ko je s puško zadel v kamen, da je zazvenelo železo. Precej časa je miroval in poslušal, ali so prestregli izdajalski zvenket.